

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JOZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SANDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr.
egy hónapra 1 ft. 20 kr.
Egyes szám Budapeston 4 kr., vidéken 5 kr.

Bukás.

Budapest, január 24.

(v.) Hogy még mint miniszterelnök tért vissza Bécsből báró Bánffy Dezső, azt ne tessék semmi egyébnek tulajdonítani, csak a kegyelmes ur szórakozottságának. Bécsben ugyanis észrevette, hogy megbukott; de ijed- telen elfelejtette a lemondását benyújtani. Hogy az ilyen csekélység miatt nem sietett vissza Bécsbe, az elvégre érthető; a jövő hét elején ugy is fel kell megint rándulnia, hogy a korona elé terjeszse a létrejött kompromisszumot, — akkor aztán egy füst alatt elvégzi a visszalépés formalitásait is. Addig persze kissé kényelmetlen szegény fejének a helyzete. Miniszterelnöknek lenni még akkor is, midőn az ember sem a koronánál, sem a többségnél nem talál többé politikai támogatást, valóban kényelmetlen dolog. Nem mindenki van megáldva az önmegtagadásnak akkora erejével, hogy ilyen kínos szereplést, hacsak egy pár napra is, elbírhasson. Bizonyára báró Bánffy Dezső is csupán azért sanyargatja magát vele, mert vezekelni akar megfoghatatlan szórakozottságáért.

Báró Bánffy Dezső megbukott. Hogy legtöbb Bécsben járt, lehetetlen volt erről meg nem győződnie. Volt neki egy politikája, amely abban csucsosodott ki, hogy a vámközösség olyan dolog, aminek az állandóságát törvényben kell biztosítani. Erre a politikára vállalkozott ő az őszszel Ischlben, ennek a keresztülhajtására kötelezte ő magát a koronával szemben, s ezt rejtegette ő nagy gondosan nem csupán a közvélemény és a parlament előtt, hanem talán még feltékenyebb gonddal a saját pártja előtt is. A mult napokban azután lepattant a pecsét az ischli titokról: megtudta a közvélemény, a parlament s a többség a Bánffy Dezső politikájának rejtelmét. Erre rögtön felzudult a közvélemény; de Bánffy

ez nem bántotta. Felzudult a parlament kisebbsége is; de a miniszterelnök urat nem bántotta ez sem. S ekkor megtörtént a legnagyobb csoda: felzudult bizony a kormány-párt is. Széll Kálmán kijelentette, hogy határozottan ellenzi ezt a politikát; sőt Tisza Kálmán még tovább ment, kimondván, hogy nincs a többségen egyetlen egy ember sem, aki megszavazná az ischli paragrafust. Erre már lehetetlen volt nem hederíteni a miniszterelnök urnak. Tehát hederített rá, persze a maga módja szerint. A korona elé küldte Széll Kálmán a többség skrupulusaival. Széll Kálmán el is ment, s nem vitt magával egyebet, csak a törvénykönyvet. Ezzel az egyetlen fegyverrel indult utnak kivívni az ország igazát. Bánffy pedig ezalatt mosolyogva várta a törvénynek álláspontnak kudarcát. A többséggel nem törődött, mert biztosan számított a koronára. Ha ez a többség nem pariroz, majd pariroz a másik: így gondolkodott, a felozlatásra spekulálva. Am a korona a törvénynek adott igazat, nem báró Bánffy Dezsőnek; a Deák Ferenc politikáját fogadta el, nem a Bánffy Dezsőt. Így bukott meg a miniszterelnök. Mikor már megszűnt a többség vezére lenni, legalább meg akart maradni a fejedelmi bizalom letéteményesének. De pórul járt, mert amely politikától elfordult a többség, azt elutasította a korona is. Mikor bukik meg egy miniszterelnök politikája? Ha ellene fordul a többség s megtagadja a korona. S mikor bukik meg egy miniszterelnök? Ha megbukott a politikája. Bánffy Dezső tehát megbukott. Ésre kellett vennie, hogy megbukott. Ésre is vette kétségtelenül. Hogy feledékenységéből nem mondott le, miheiyt ezt észrevette, abból nem az következik, hogy hivatalban maradhat, hanem az csupán, hogy nincs kellő rutinja a bukás illemszabályaiban.

A többséggel a kegyelmes ur soha sem

törődött sokat. Vaskézzel gyakorolta a pártfegyelmet, s ha olykor fel is ébredt benne az az aggodalom, hogy ezt a pártot sem lehet mindenre felhasználni, akkor hamar és könnyen talált vigaszt abban a gondolatban, hogy engedetlenség esetén szétveri ezt a többséget és gyárt magának helyette másikat. Könnyen vette tehát a többség zugulódását az ischli paragrafus ellen. Reménységének horgonyát a királyi bizalomba vetette. Ezzel kerkedett minduntalan a parlamentben, pártja körében és sajtójában. Nem mondta ki világosan soha, de egyre célzott reá, hogy beszélhet akárki akármit, az ő kormányát megingatni nem lehet, mert a fejedelem politikáját csinálja. A fejedelem politikáján pedig, mint most kiderül, az ischli titkot értette, azt a hirhadt megállapodást, mely az ország cselekvési szabadságát állandó lekötöttségbe akarta hozni a vámközösség érdekében. S mi történt most az utolsó huszon-négy óra során? A többség állást foglalt Bánffy politikája ellen, a korona pedig a többségnek adott igazat. Bánffy politikája megbukott fent és alant. Nem kell ez a politika a világon senkinek. A korona eljettette, a többség megtagadta vele a közös-séget. Nem az obstrukció ölte meg tehát a Bánffy-kabinetet, hanem a saját pártja és a fejedelem. Olyan miniszterelnök, akiben több az önérték mint a szórakozottság, e tapasztalásra nyomban beadta volna lemondását. Hisz nem érezheti magát többé sem a többség vezérének, sem a fejedelmi akarat végrehajtójának. A többség már csak türi őt a maga élen, de többé nem követi; a kormány politikáját visszadobta s olyan irány mellett foglalt állást, mely a miniszterelnök urával homlokegyenest ellenkezik. A fejedelem szintén egész határozottsággal szakított a Bánffy kabinettel; más ember tanácsára hallgatott, más politikához szegődött helyeslése-

TÁRCA.

A bicska.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Latskó Andor.

A Torday grófok első szereplése a magyar történelemben annak a tordai parasztyereknek a hőstette, aki Nándorfehérvár ostrománál két buzogánycsapással megmentette Kapisztrán János életét. Azóta a családi krónikások hiven fejlegyéztek az összes utódok viselt dolgait és érdekes, hogy valamennyi Torday gróf közül, egész a mai napig, csak hét halt meg természetes halállal. Husznál több esett el a csatutéren, a török vagy az osztrák fegyverétől; mert diésretükre legyen mondvá, egyetlen Torday sem volt pecosvics; a többi pedig vagy párvialdiban, lovagtor-nán, vagy pedig a vadászatban vesztett el hirtelen halállal.

Az utolsó két halott közül az egyiket az unokaöcsese terítette le husz lépés távolságról, vontosóví, légynélküli pisztolyal, a másik pedig egy urlovas-versenyben bukott le a lováról és szörnyet halt azonmódon. Szóval, urie emberek voltak, még a haláluk módjában is!

Fenn, a tordai kastély oszlopos csarnokában egymás mellett függnek a Torday grófok képei. Ott vannak valamennyien, a nándorfehérvári hőstől kezdve. S alattuk, üveges szekrényekben, kutyabőrbe kötve sorakoznak a családi krónikák, kétszázhetvenhárom hatalmas kötet, teleírva a történetükkel.

A terem közepét kilenc hosszú asztal foglalja el, olyan fajta üveglapos asztalok, mint a minőket a muzeumokban látni; — azokban őrzik

a családi ereklyéket. Ott vannak a kardpengék, meg azok az apró szürke ólomdarabcskák, melyek halálát okozták egy-egy örökös főrendiházi tagnak; ott van azoknak a fenevadaknak a bőre, amelyek hatalmas karmaikkal mélyen belekaptak a családi históriába, és ott van többek közt a római hetessel jelzett asztal felső jobb sarkában egy egyszerű, csillagosnyelű parasztbicska.

Mert hiába, ez az otromba szerszám bent járt ezelőtt harminc évvel az egyik Torday gróf dobogó szívében, és az a rozsdafolt, amely ott látszik a legfelső negyedében, talán éppen a nemesi vér nyomában maradt?

De ennek megvan a maga története!

Kevéssel azon idő után, melyben a szabadságharc meg az emigráció amugy is igen megcsökkentették a Torday grófok számát Magyarországon, meghalt az öreg Torday Sámuel is, akinek tulajdonát képezte volt akkoriban a tordai hitbizomány. Két fia maradt utána, az idősebbik épp akkor töltötte be huszonnegyedik évét, és így reá maradt a hatalmas családi birtok, melynek határát négy lovas gyorskocsival, váltott forsponttal sem lehetett bejárni kétszer huszon-négy óra alatt.

A fiatslabbra persze semmi sem maradt, vagy még annál is kevesebb.

A fiatalabbal egyáltalán mostohán bánt el még a természet bőkezűsége is; a faluban „nyápie grófnak” hívták a parasztkot. Ott lakott télen-nyáron a tordai kastélyban, annak is nagyobbára a könyvtártermében tartózkodott, melyet Torday László rendezett be, kiről — bármily hihetetlenül is hangzik — a családi krónika azt beszéli, hogy irodalommal is foglalkozott. Tizen-négy esztendő volt a „nyápie gróf” mikor az apja meghalt, de még tíz évesnek is alig nézte

volna az ember. Sápádt volt, nagyon beteges, nagyon beesett mellű, és hogyha néha napján a napsugár elősalogatta a négy fal között, hát olyan félféken, olyan batoriatlanul sétált végig az angol park árnyékos utain, mintha attól tartana, hogy minden pereben kiveri belőle az a beret-vált állu, nyurga talján kertész.

Csak a szemé; aki valamikor a szemé közé nézett, megemlékezett róla, valahányszor szóba került a „nyápie gróf” szeméje a halovány, beesett arc kerekéből úgy villogtak elő azok a tágra nyílt kerekded, koromsötét szemek, mintha Isten tudja, micsoda végtelen messzeségből tekintenének erre a gyarló világra.

Két év mult el az apjuk halála óta, mikor a két fivér először szemközt került a nagy istálló szomszédságában. Szinte meg sem ismerték egymást.

A tordai birtok örökös ura vagy négy fejjel nagyobb volt az öcsésénél. Széles vállu, atléta természetű férfi volt, aranyzóke bajuszsal az orra alatt, fekete szemöldökkel acélszürke szeme felett, szóval olyan fajtájú, hogy tetszett volna a nőknek a neve, meg a pénze nélkül is, így meg éppen nagyon tetszett.

Tudta ezt róla az öcsese is.

Minden két-három hónapban egyszer nagy ribillió támadt a faluban, börtöndök érkeztek, két-három kocsival; végül pedig megjött a gróf ur és vele egy szép, karesu, szőke vagy barna, vagy rőthaju leány, aki persze, — a falu száján leg-alább, — szebb volt valamennyi előbbinél, és aki néhány hét mulva szépen elutazott megint a gróf ural, hogy sohase jöjjön vissza.

És a gróf ur öcsese mindezeket tudta. Valahányszor ostorpatogás, éljenzés között begördült a bátyja fogata a tornácra, mintha a föld nyelte volna el, nem mutatkozott mindaddig, míg

vel, más irányzathoz kapcsolta bizalmát. Báró Bánffy Dezső tehát nem miniszterelnök többé, hanem valami furcsa teremtese Istennek, egy nehezen definiálható lény: elődje a saját utódjának. Ennyi, semmivel sem több, inkább még valamivel kevesebb.

Már most csak azt szeretnők tudni, mi cimen lakja még ez az ur a Szent György-teri palotát? Megtagadva a többségtől, eljövte a korona által, mit keres még báró Bánffy Dezső a kormányelnöki széken? Kit képvisel ő még ott? Legfőleg saját magát. S mi az, amit ott még képvisel? Egy polliákát, amely nem kell senkinek. Ha a többségi akarat és a korona bizalma alkotja a hatalom lelkét, a kormányzat életprincipiáját, akkor ez a kormány nem a kormány többé, hanem csak *kormánykiszéret*. Kisértetekkel alkudozni, bizony nem kellemes dolog. Jó lesz tehát minél hamarabb tulesni a béketárgyalásokon. Engedjen az ellenzék, ahol s amennyit csak engedhet. Hadd jöjjön valahára létre a békemű, mely a közelethől kirekeszti a rothadás korszakának hazajáró lelkét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 24.

Rövid megszokással negyedfél órahosszat szavazott ma a Ház. A jegyzőkönyv hitelesítése ma megint nehezen ment, mert három módosítást adtak be ellene. Az egyiket visszautasította ugyan a korelnök, de még mindig maradt elég ahhoz, hogy csak délután egy órakor lehessen a jegyzőkönyvet hitelesíteni. Megesett az első névolvasáskor, hogy mindössze nyolcvannyolcan adták le szavazataikat s így az elnök kénytelen volt kimondani, hogy a Ház nem határozatképes, majd a szünet után kihirdette, hogy amennyiben a második szavazásnál sem lesznek száraz, fél órára fel fogja függeszteni az ülést s aztán katalógust olvasat. De erre nem került a sor. Mikor az elnök megszámolta a jelenlevőket, százhuszhatvan gyűltek a terembe s aztán még egyszer szavaztak az első módosítás felett. Ami idő azon túl jutott, azt a kuluszminiszter előterjesztése és a házszabályhoz való két felszólalás töltötte ki. *Rakovszky* István ilyen címen jelentette be azokat az inkompatibilitásokat, amelyeket a kormány organuma tegnap néhány ellenzéki képviselőről nagy garral közreadott, *Sághy* Gyula pedig a saját összeférhetlenségi esetét közölte a Házal. Az elnök valamennyit a bizottsághoz tette át.

A legközelebbi ülés holnap délelőtt tíz órakor lesz.

ujra lakatlanok nem lettek az első emeleti paradés szobák. De akkor újra előbujt rejtekéből és abban az 5 batorlanul modorában kérdegette a lovászokat, az ispánt, meg a parasztyereket, hogy milyen is volt az a kisasszony, aki itt volt a bátyjánál, akinek az illata még ott ül a paradés szobák butorain, akinek egy selymes hajszálát még ott találta lengve, valamelyik karoszek támláján! És ilyenkor mint két tizes parázs ugy égett a szeme, az arca pedig még jobban elhalványult.

De ezuttal már nem kerülhette el a találkozását.

A bátyja felemelte jobbkezevel lehorgaszott fejét és mélyen a szeme közé nézett.

— Az ördögbe, kolyók, mi a bajod? Hiszen olyan vagy, mint akibe csak hálni jár a lélek! Lovagolsz-e?

Az ös batorlanul rázta a fejét.

— Na hát ezental lovagolni fogsz, még pedig naponta, gondom lesz rá!

Azután pedig hátraszólt közömbösen:

— Az öcsém!

A fiatal gróf ugy érezte, hogy nagyon szeretne elsülyedni. Az a kevés vére mind feltódult a fejébe, kopogott, zakatolt a halantékán a nyakában, és mikor kinyújtott kezébe belesimult egy lány, bársonyos női kecső, forróság szaladt végig a testén és mint a kit kutyákkal kergetnek, elosont gyorsan, lehorgaszott fővel, odasimulva gyáván az istálló falához...

Néhány nap múlva a tordai bírtok örökös ura parasztbált rendezett vendége tisztelőtára.

Elrejtözve egy fa mögé, a „nyápic gróf” is nézte a mulatságot, azaz hogy nem vette le izzó tekintetét arról a gyönyörű szőke nőről, aki ott állott vele szemközt, a bátyja oldalán. Szinte elnyelte a szemével minden mozdulatát és vala-

A képviselőház ülése január 24-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Korelnök: *Madarász* József.

A kormány részéről jelen vannak: báró *Bánffy* Dezső, *Lukács* László, *Percezy* Dezső, *Wlassics* Gyula, báró *Dániel* Ernő, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin, *Erdély* Sándor, báró *Fejérváry* Géza.

Elnök: Megnyitja az ülést, felolvastatja a jegyzőkönyvet és kérdezi, van-e észrevétel az ellen? (Felkiáltások balról: *De még menni!*)

Szalay Károly helytelennek tartja, hogy a jegyzőkönyvben *Reitter* János neve után nem írta oda a jegyző, hogy: a *magyaróvári kerület képviselője*. Indítványt ad be ennek pótlására.

Elnök: Nem fogadja el ezt a módosítást, mert ebben az ülészakban már egy ilyen levázavot a Ház. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ivanka Oszkárnak két indítványa van, mind a két 6. cikk. Az első az, hogy e helyett: **Elnök** az ülést megnyitván, tétessék ez: *Miután az elnök az ülést megnyitotta.* (Derűtség a jobboldalon.)

A második így szól: napirend előtt való felszólalás tárgyában helyett így javítandó ki a jegyzőkönyv: *felszólalás felett.*

Mind a kettőre névszerinti szavazást kér.

Elnök: Elrendeli a szavazást névszerint.

Rakovszky István: A házszabályokhoz kérek szót!

Elnök: Majd a szavazás és a jegyzőkönyv hitelesítése után, most nem lehet. (Zajos ellenmondás balfelől.)

Kentaller Lajos: A házszabályokhoz kérek szót!

Elnök: Szavazás közben és a hitelesítés előtt nem lehet beszélni. Elrendeli a névszerinti szavazást, előbb azonban öt percre felfüggeszti az ülést. (Élénk felkiáltások a baloldalon: *Zárt ülést fogunk kérni!*)

Szünet után megejtette a Ház a szavazásokat s mind a két indítványt száznál nagyobb többséggel elvetette. Erre a jegyzőkönyvet hitelesítették. Az elnöki előterjesztések után

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter beadott egy jelenést az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap 1897. évi állapotáról és az 1891: XXVII. törvényeik alapján létesített országos nyugdíj- és gyámintézet állapotáról, a nyugdíjintézet pénzalapjáról 1897. évre szerkesztett zárszámadással együtt.

Az inkompatibilitás.

Rakovszky István: Azért vállalkozik most a vádló szerepe, mert most tudódott ki, hogy az ellenzéken is vannak inkompatibilitások. A tegnapi félhivatalos estlap ugyanis, amelynek szavahihetősége nem fér kétség, (Derűtség balfelől) az ellenzéki férfiak egész sorozatát hozza fel egy cikkben, melynek felirata: *Az inkompatibilitások.* Többek között ezt írja:

Lehet, hogy akadnak naiv és hiszékeny olvasók, akik az ellenzéki újságok leleplezéséből tényleg azt az impressziót nyerik, hogy a pénzüzetek és vállalatok kirekesztik az ellenzéki képviselőket és politikusokat és az igazgatósági és választmányi helyeket csak az inkarnátus kormánypártiak monopolizálják. Pedig hát a dolog éppen nem így áll. Nem vad gyanút, nem is irigységből, vagy rosszakaratból, (Derűtség balfelől.) hanem csupán a tényeknek konstataciója és a hiszékeny lelkek felvilágosítása céljából futtában kibőn

gészítik azoknak a jelenleg nem kormánypárti képviselőknél és politikusoknál a névsorát, akik bankok és vállalatok igazgatóságában és választmányában szerepelnek.

Következik a névsor. Ismer a tuloldalón két képviselőt, aki egymagában több ilyen állást halmoz össze saját személyében, mint együtt azok, akik folyton az ellenzék padjain ülnek.

A következő inkompatibilitási eseteket jelenti be, azzal a kéréssel, hogy ezeket a házszabályok 133. §-ának 2. bekezdése értelmében az összeférhetlenségi bizottsághoz utasítsa a Ház:

1. *Polónyi* Géza, igazgatósági tagsága van a *Sas-kőr* házrészvénytársaságnál. (Derűtség a baloldalon.)

2. *Ivanka* Oszkár, aki igazgatósági tagja a budapesti *Tattersalnak*. (Derűtség a baloldalon.)

3. *Holló* Lajos, *Meszlényi* Lajos és *Szluha* István a Magyarországi hírlapkiadó részvénytársaság tagjai. (Derűtség a baloldalon.)

4. *Gróf Esterházy* Mihály, aki a magyar préselt szob és takarmánykonzerv-gyárnál az elnökséget foglalja el.

A legbotrányosabb inkompatibilitási eset pedig, *Gullner* Gyula és *Horánszky* Nándor, akik a *Kisbirtolások Országos Földhiteletintézet* igazgatósági tag-ezót viselnek. Az 1879: XXXIX. törvénycikk 5. §-a különben ezt az állást a képviselői állással összeférhetőnek jelentette ki.

Elnök: Az összeférhetlenségi bizottsághoz utasítja a bejelentett eseteket.

Sághy Gyula: Megerősíti a *M. U.* közleménynek reá vonatkozó részét. Igaz, amit az illető újság felhoz, hogy a *pozsony—duna-szerdahelyi* helyi-érdeku vasuti társulat igazgatóságának alelnöke; az is igaz, hogy az ehhez csatlakozó *komárom—duna-szerdahelyi* vasut igazgatóságának szintén tagja; az is igaz, hogy igazgatósági alelnökségi illetménye evenkint a kettőnél együtt 60—100 forint.

Gajari Ödön: Az a kérdés, ki kapta a koncessziót? (Zaj és mozgás.)

Sághy Gyula: Az is igaz, hogy ezt az állást elfogadta azért, mert ama vidék érdekeltiségeinek, a honnan képviselő, mint az érdekelték egyike szerepel. Az is igaz, hogy politikai függetlenségére ennek valami rettenetes nagy befolyása volt, mert hiszen tapasztalhatták az utóbbi időben, hogy képviselői függetlenségét mindezek rovására engedte megcsorbítani (Derűtség balfelől.)

Bejelentet tehát a saját összeférhetlenségi esetét.

Elnök: Az összeférhetlenségi bizottság erről értesíteni fog.

A szavazás folytatása.

A tizenhét 125 szóval név szerint való szavazással kimondotta, hogy nem engedi meg *Biró* Lajosnak, hogy napirend előtt szólhasson.

Felkeltőkor az elnök a napirend hátralevő részét holnapra tette át s az ülést bezárta.

hányzor látta odasimulni a fivére mellé, vagy elkapta egy-egy szerelmes pillantását, beleharapott szenvedélyesen száraz, megrepesztett ajkába, ugy hogy fogai nyomán kibuggyant a vére.

Egyszerre félbeszakadt a mulatozás. Két suhanó összeszólalkozott az egyik szép leányzó miatt, és az, amelyik semmiképp sem akart engedni a jussából, előrántotta csillogos nyelű, élesre fent bicskáját, s mielőtt még közbevetette magát valaki, beledöfte tövig a vetélytársa hatalmas mellébe.

A gyilkost elvitték a zsandárok, a halottat pedig elszállították taligán a szülei házához. A bicskát a nagy felordulásban el se vitték corpus delictinek, ott maradt azon véresen, ahova a gyilkos hajtotta. Mikor már elszedték a parasztság, a fiatal gróf szedte fel kíváncsiságából. Egyszerű fanyelű baraszt-bicska volt, hosszú, hegyes pengével, melyről a gróf letörölte a rátapadt vért, becuska, zsebre tette gondolatban, jóformán nem is tudott róla. Azután pedig nekivágott az egyik fasornak, s lassan, álmódova lesétált a megszokott tisztaság, és hanyat fektet a fűben.

Lázás sebességgel kergették egymást fejében a gondolatok. A véres látvány is felizzgatta beteges természetét, meg azt a szőke nőt se birta elfelejteni, akinek lágy, bársonyos kezét még mindig ott érezte a tenyerében. Egyszerre, maga se tudta miért, előszedte zsebéből a bicskát és nézegetni kezdte. És átgondolta újra az egész jelenetet. Az a nagy hatalmas kamazs egy perc alatt semmivé lett! Még látta dühöngni, hallotta öblös, harsogó hangját, és aztán egy csapás... És a nehéz test le kalimpált a földre, és elnémult a hangja abban a másodpercben; megmerevedtek a tagjai, és ha felémelték a kezét hát visszahullott tompán, nehezen, mielőtt elbocsájtották! Vajjon mekkorát üthetett az a másik?... Oda ment az egyik

jegenyefához s beledöfte a kést teljes erejéből. Belement vagy egy centiméternyire. Vajjon milyen mélyre ment volna, ha egy emberbe üti? Szinte kíváncsi lett volna megpróbálni? De nem-sokára zsebre vágta újra a bicskát, és a szőke asszonyra gondolt.

Ugy érezte, hogy neki tennie kellene valamit! És el is képzelte mindjárt az egész jelenetet. Meglesné egyszer, hogy magára maradjon és aztán megmondaná neki:

— Ne higgyen a fivéremnek, ő szivtelen ember, aki nem szereti magát, amint a többi sem szerette! Volt itt már sok-sok szép lány nála, mind megunta, alig néhány hét alatt! Neki Maga is csak játék, szórakozás, amelyet majd eldob magától, mielőtt betellett vele. — Látss, én még senkit sem szerettem, soha se eszokoltam meg senkit, csak álmodtam arról, hogy valamikor megkönyörül majd rajtam egy olyan gyönyörű nő, mint Maga! Ne higgyen a bátyjának, szeressen engem! Hiszen, ami neki játék, mulatság, semmi egyéb, az nekem az életem volna! Szeressen engem, én mindig fogom szeretni! Szeressen engem, összetett kezekkel kérem!... Szeressen engem!...

És itt annyira beleélté magát a vallomásaiba, hogy körülfonta karjaival a jegenyefa derekát és szorította magához szenvedélyesen.

Ekkor hirtelen felriadt és ösztönszerűleg zsebébe nyult a bicska után.

Hangokat hallott, közeledő lépteket és kezét közé fogta fejét, mert ugy érezte, hogy szétveti a vér!

Ők voltak! Megösmerte a fivére hangját, s egy tébolyult öntudatlanságával felnyitotta a bicskát. Nem gondolt arra, hogy miért akarja megölni, csak arra gondolt, hogy megöli és aztán megcsókolja a szép szőke asszonyt.

BELFÖLD.

Az államvasutak pénzügyi igazgatója. A minisztertanács gróf Wickenburg Márk osztálytanácsosa a kereskedelmi és pénzügyminiszter egyetértőleg tett előterjesztésére a magyar kir. államvasutak pénzügyi főosztályának igazgatójává nevezte ki Seidl Ambrus miniszteri tanácsos helyébe.

A bogsáni mandátum. Román-Bogsánból táviratlozzák, hogy dr. Avramescu Pachomiusz ma szabad-elvű programmal a kerület képviselőjévé választották. A kerületet azelőtt a nemrég elhunyt Szógyény László képviselte.

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 24.

Széll Kálmán bécsi utjának sokkal mélyebbrelhető jelentősége lett, mint a legbeavatottabbak is hitték volna. Kiderült most már, hogy a korona a kiegyezés kérdésében teljesen eljuttatta a miniszterelnök közjogi álláspontját és teljesen elfogadta Széll Kálmán felfogását, amely a disszidensek álláspontjával és az ellenzék álláspontjával is — mert hiszen az ellenzék is a közjogi aggodalmak eloszlását kívánta — nagyjában meg egyező.

Az eredményt két pontban lehet összegezni. Az első az, hogy el van ejtve az ischli klauzula és mégis providenciával van arra az esetre, ha az 1903. év végéig a kiegyezés alkotmányos uton létre nem jöhetne. Más napokkal ezelőtt megírtuk, hogy a klauzulából kimódosított a vámközösség állandósítására vonatkozó rész és olyan rendelkezés jön a helyébe, hogy amennyiben 1903. év végéig a kiegyezés alkotmányos uton létre hozható nem volna, még egy évig marad fenn az addigi állapot és erre az időre a nemzetközi szerződések érvénye is egy évvel meghosszabbíthatik. Ezzel elbukott Bánffy álláspontja, aki a nyáron Ischiben kötelezettséget vállalt a klauzula keresztülvitelére és teljesen érvényre jutott a disszidenseknek és Széll Kálmánnak a Budapesti Naplóban ismertett álláspontja.

A bécsi audiencia második eredménye az, hogy a disszidensek és az ellenzéki bizalmi férfiak kívánsága szerint magában a javaslatban ki van mondva, hogy az önálló vámtörvény jogi állapotában vagyunk. Ugyanis a javaslat első szakaszában hivatkozás van arra, hogy az 1867. évi XII. törvény cikk 61. §-a szerint a vámszövetség nem volt létrehozható; tehát az 58. §-a szerint az ország az önálló vámtörvény jogi állapotába jutott. Ez, Széll Kálmán és a disszidensek fel-

Elakadt a lélekzete, a szíve is mintha megállt volna, csak a halántékán meg a nyakán tomboltak az üterek. És ekkor egyszerre odaértek és megállottak ott, az ő közvetlen közelében.

— Feri, szeretsz? hallatszott egy lány, egy édes, egy gyönyörű szép hang, meghalnék, ha el kellene válnom tőled, szeretlek, imádlak Ferikém!...

És a szép szőke asszony ajka odatapadt szerelmese ajakához, míg a fa mögött az a másik úgy érezte hogy sötétség borul a szeme elé, és azok az édes, szerelmes szavak tépázni kezdik az agyvelejét, és mintha álmában tenné, két kézre fogta biciskáját s szorította, nyomta be-be a szíve középsébe, ... úgy, hogy mire nagysokára elcsattant a szerelmes csókja, a „nyápic gróf” lelke már odaát kalandozott régen a más-világban.

És így került a Torday grófok családfi-erkei közé egy csillagos nyelvű parasztbicska!

Féltékenység.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irtá: Bill Sharp.

(Jean nagyon szerette Paulát. Végre sok megfontolás után nőt vett. Nemsokára filosofálni kezdett.)

Jean: Édesem, tudod-e, hogy azok, akik igazán szeretnek, féltékenyek? És hogy én téged igazán szeretlek?

Paula: Talán okot adtam a féltékenységre?

Jean: Nem. De ahányszor csak rád nézek, látom, hogy mily szép vagy, szenvedek, már

fogása szerint o'y megnyugtató formula, hogy a legszebb függetlenségi párti lelkiismerettel is összeegyeztethető.

Ezzel összefüggésben a Széll Kálmán-féle formula, amely a harmadik államokkal való szerződések megkötését a már ismertetett módon szabályozza, közjogilag teljesen korrek megoldását szolgálhatja a kiegyezés kérdésének.

A korona ehhez a megoldáshoz teljes mértékben hozzájárult és báró Bánffyt azért hívatta magához, hogy ezt a pontot, mint a kormány prozopozícióját terjessze az ellenzék elé. Ez meg is történt. Ma délután öt órakor a miniszterelnök átadta a feltételeket a disszidensek megbizottjainak, akik holnap fogják a kormány üzenetét az ellenzéki békebizottságnak átnyújtani. A prozopozíciók átnyújtásáról a következő felhivatalos közleményt adták ki:

Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula orsz. képviselők ma délután 5 órakor megjelentek a miniszterelnökségben, ahol a kormány ott jelenlevő tagjai, névszerint náró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter átadták nekik a kormány választás az egyesülé ellenzék részéről a kormányval szombaton közölt kívánásokra. A kilépettek vezetői e választást az ellenzék megbizottjaihoz fogják juttatni.

Báró Fejérváry Géza már felépült betegségéből és ma este megjelent a szabadelvű pártkörben, ahol igen melegen üdvözölték.

A tárgyalások folytatása.

A bécsi audienciák során, mikor Széll Kálmán álláspontja győzött, egyuttal Széll Kálmán arra is kapott megbizást, hogy a békének ily szellemben való létrehozása érdekében ő maga tárgyaljon az ellenzékkel, elannyira, hogy a legújabb prozopozíciók átnyújtása a Bánffy-kormány-nak valószínűleg utolsó funkciója volt ebben az ügyben.

A Pester Lloyd ma reggeli vezércikke a következő feltűnő kijelentést teszi:

— Ha a koronára Széll Kálmán fejtegetései tetek nagyobb hatást, akkor magától értetődik, hogy báró Bánffy, aki különben is el van határozva a lemondásra, nem várhatja be a tárgyalások végét, hanem rögtön beadja lemondását és utódjával Széll Kálmánt ajánlja.

A Lloyd mindjárt hozzá is teszi, hogy a szabadelvű párt ezt a személyváltást örömmel fogadhatja.

És tényleg úgy az ellenzék, mint a kormánypárt körében nagyon erősen tartja magát ez a felfogás. Legalább is feltűnőnek találják, hogy csütörtöktől fogva nem Bánffy, hanem Széll

csak azért is, mert elgondolom, hogy mások is ilyen szépek látnak...

Paula: Jó.

(Paulának gyermeke született. Az anyaság megváltta szépségét. Kis fiától egy napon Jeanhoz ment.)

Paula: Most már nem vagy féltékeny?

Jean: De az vagyok. A hajad finom, hosszú és selymes és már csak ezért is szeretni fog a többi ember.

Paula: Jó.

(S hogy férjének több szenvedést ne okozzon, hosszú haját egészen rövidre vágatta.)

Paula: Mégis féltékeny vagy?

Jean: Édesem, a te fogaid szépek és ha mosolygysz, oly esodás üdeség árad belőled, hogy szenvedést okoz ezt mással megosztanom...

(Paula elhanyagolta a fogait s több, hogy férje ne szenvedjen, nem mosolygott.)

Paula: Féltékeny vagy-e még?

Jean: Az vagyok, szép ajkaidért.

Paula: Hát még?

Jean: Szemedért.

Paula: Hát még?

Jean: Nemes kezédért...

(Paula lassanként teljesen elhanyagolta magát, csakhogy férjének bánatot ne okozzon.)

Paula: Nos, most is féltékeny vagy még?

Jean: Köszönöm az áldozataidat. Már nem vagyok féltékeny...

(Két nap múlva, egy pamlogon heverészve, miközben cigarettáját élvezte szivata, szemügyre vette feleségét Jean.)

Jean: Tudja, édesem, hogy maga egy idő óta förtelmesen csunya?...

(És Jean attól fogva állandóan szeretőket tartott.)

Kálmán vezeti a békétárgyalásokat. Csütörtöki azert szünetelnek a tárgyalások, mert Széll ma elutazott és csak csütörtökön tér vissza. Elutazása előtt a képviselőházban előbb gróf Andrássy Gyulával, azután Horánszky Nándorral és gróf Apponyi Alberttel tanácskozott.

A bukott miniszterelnök.

Báró Bánffy Dezsőnek a helyzete tegnap óta lényegesen módosult. Báró Bánffy Dezső tegnap óta a korona és a kormánypárt által megbizott miniszterelnök. A nyáron Ischiben kötelezettséget vállalt a klauzula keresztülvitelére és erre képtelennek bizonyult, mert a saját pártja utasította vissza a klauzulát. Így sem a pártban, sem a koronánál nincs többé pozíciója. Ott, mert a klauzulát keresztül akarta vinni, itt pedig, mert nem bírta keresztülvinni. Ezenfelül képtelen a parlamenti tárgyalások vezetésére, a parlamenti rend biztosítására, tehát elvesztette mindazt a feltételt, amelyre a miniszterelnöknek szüksége van, hogy állásában megmaradjon. Ilyen körülmények között csak az a csodálatos, hogy báró Bánffy Dezső még mindig nem adta be a lemondását, noha egész alaposan megbukott.

A börzén ugyan Budapesten is, Bécsben is elterjedt ma a lemondás hira, de ezt siettek félhivatalosan megcáfolni.

Felhivatalos cáfolatról lévén szó, ezen a helyen adjuk ki a Magyar Távirati Iroda következő kommunikációját, mint megható dokumentumát a felhivatalos világnav flegmájának.

Ama körülményekre vonatkozólag melyek Bánffy miniszterelnök és Széll Kálmán képviselő bécsi utazására vezettek, a következő információt kaptuk:

A szabadelvűpárt egy részében aggályok merültek föl azon pontozatra nézve, amely arról az esetről intézkedik, ha nem sikerülne az önálló rendelkezésben alapuló kiegyezés megújítását 1903. év végéig keresztülvinni. Ezeknek az aggályoknak Széll Kálmán is adott kifejezést. Ennek következtében Bánffy miniszterelnök felterjesztésére Széll Kálmán képviselő meghívást nyert, hogy a korona előtt ezt az álláspontot fejtsse ki. Miután az aggályok szétoszlását célzó módosítás legfelsőbb helyen helybenhagyatott, ennél fogva Széll Kálmán a miniszterelnöknek törekvését a helyzet szanalására közreműködésével szintén támogatni fogja.

Ellenaknák.

A Lloyd-klub háborus pártjában természetesen örületes kapkodás van. Lázás buzgalommal dolgoznak az ellenaknákban, amelyekkel a béke készülő művét felrobantani igyekeznek. Két irányban dolgoznak főképpen. Egyfelől a szélsőbalt ingerlik a Széll-féle kiegyezési formula ellen, a függetlenségi elvekre hivatkozva. Persze a szélsőbalon keacagnak legjobban ezen az igyekezeten azok részéről, akik a klauzulát elfogadják.

Másfelől meg a kormánypártot fenyegetik azzal, hogy kilépnék a pártból. Ezzel a fenyegetéssel sem rémitenek meg senkit. Mindössze tiz-tizenöt ember kilépéséről lehet szó, akiknek a vezérük Pulszky Ágost. Legfeljebb attól félnek egyesek, hogy mire a kilépésre kerülne a dolog, Pulszkyék meggondolják a dolgot; eszükbe jut, hogy kilépésükkel a politikai hajléktalanság sorára jutnak — és nem lépnek ki.

Egyszóval, minden áskálódás dacára is, a béke sorsa immár teljesen biztosítva van. Valószínű, hogy a békétárgyalások már e hét végével befejeződnek, kedvező eredményük pedig kétségtelen.

Legfeljebb arra nézve lehet még differencia, hogy a provizoriumot, indemnityt, ujonejutalékot és horvát provizoriumot megadják-e Bánffynak, vagy nem? Erre nézve pedig egész alapos a remény, hogy vagy jobbról, vagy balról engedni fognak.

A jövő embere.

A politikai körökben ma mindenfelé az az impresszió, hogy Széll Kálmán a korona miniszterelnök-jelöltje. Őt hívta fel a felség, hogy a helyzetről informálja, őt bizta meg a békétárgyalások vezetésével, a mi szinte magától érthetővé teszi, hogy ő lesz báró Bánffy utódja. A békefeltételek

megvalósítása az új kormány feladata lesz, s erre nézve csak az új kormány leendő feje vállalhat garanciát.

Szél Kálmán barátai reménylik, hogy ezáltal végre hajlandó lesz a kormány elére állani; oha ez reá nézve súlyos áldozatokkal jár. És ez minden bizonyval olyan megoldása lenne a válságnak, amelyet minden oldalon megnyugvással látnának. Rendbejönne minden, a parlamenti élet visszatérne rendes medrére és a kiegyezés minden alkotmányos garancia mellett való létrejövetele biztosítva volna.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath. Az osztrák képviselőház mai ülése sem volt külön a többinél, déltájban kezdődött, öles hosszúságú beadványok, indítványok és interpellációk felolvasásával, amelyeket a jegyzők lassu, halk hangon börbírték el, miatt az obstruáló ellenzéknek két tagja gondosan ügyelt rájuk, hogy valahogy egy szótágat is ki ne hagyjanak az érdektelen olvasmányokból. Az indítványok közt volt: Wolf, Schönherer és társainak az az indítványa, hogy Ruber igazságügyminisztert *vád alá helyezték*, mert a reichenbergi kerületi bíróságnál egy tárgyalásba bevontak egy cseh laikus bírót. Következők azután az előző bejelentések, amelyek után a Ház elvetette névszerinti szavazás útján *Novák*-nak az az indítványát, hogy egy kérvényt, amelyet a nyelvrendeletek eltörlése iránt nyújtottak be, teljes szövegében felolvassanak. Ezzel ismét véget ért az ülés, a nélkül hogy ráterhetett volna a mult heti napirendre.

Minden ilyen újabb ülés csak egy-egy nyomósabb érv az elnapolás mellett, amelynek időpontját azonban két dologtól teszik függővé: a német pártok közös programjának megállapításától és a magyar „pourparler”-k szerencsés befejezésétől.

A cár akciója.

Budapest, január 24.

Főbb vonásaiban ismeretes már az a körlevél, amelyet gróf Muraviev orosz külügyminiszter az általános leszerelés érdekében a hatalmaknak Péterváron akkreditált képviselőihez intézett. Ismertettük is a minap azokat a pontozatokat, amelyeket az orosz kormány az összeülő európai értekezlet programjaként állított fel. Ezekben a pontozatokban benne foglalítatik az a mélyseges aggodalom, amelyvel II. Miklós cár nemes, emberszerető szíve egy esetleges nagy háboru pusztításaira gondol és amely főoka annak, hogy a hadseregek és tengerészeti haderők továbbfejlesztését és az eddigieknél még gyilkosabb eszközökkel való felszerelését nem kívánja. A körlevélben azonban a cárnak egy másik aggodalma is nyilvánul: az, hogy az ő hatalmas szava is csak kiáltó szó a civilizált világ fegyverektől meredező sivatagában s hogy az európai és tengerentuli hatalmak nemcsak a leszerelésre nem igen mutatnak hajlandóságot, hanem hogy a fegyverek zsek státusa mellett sem akarnak megmaradni. Avagy nem jellemző-e, hogy ugyanakkor, mikor az autokratikus orosz birodalom cárijának minisztere a leendő békeértekezlet egyik program-pontjával a viz alatt járó torpedónaszádok s egyéb ily pusztító eszközök elállítását tüzi ki a francia köztársaság kormánya nagy parádéval próbáltat ki egy ilyen alattomos, viz alatt járó pokolgépezetet s nagy diadallal kiáltja el a sikeres kísérlet után a *heurékát*? Bizony, jó II. Miklós cár, minden oroszoknak nagyhatalmu ura és parancsolója, ezekkel a republikánus és egyéb alkotmányos, ugynevezett békeszerető államokkal aligha fog valamire menni és még nagyon sokáig meglesz a legjobb esetben az a fegyveres béke, amely lassankint minden véres háborunál alaposabban elpusztítja a népeknek minden vagyoni és fizikai erejét.

Az orosz külügyminiszter jegyzéke, amely ma szószerint való szövegében van előttünk, így hangzik:

Pétervár, 1898. december 30.

Midőn felséges uram engem augusztus havában megbízott, hogy azoknál a kormányoknál, amelyeknek Pétervárot képviselőik vannak, olyan értekezletnek az összeülését indítványozzam, amely hivatva lesz kipuhatolni a leghatasosabb eszközöket, amelyek valamennyi népnek a valódi és tartós béke jótéményeit biztosítják és mindenképp határt szabni a jelenlegi fegyverkezések egyre nagyobb fejlődésének, úgy látszott, hogy semmi sem áll útjában ez emberbaráti terv előbb vagy utóbb való végrehajtásának. Az az előzékeny fogadtatás, amelyben a császári kormánynak az a lépése csaknem valamennyi hatalomnál részesült, ezt a felfogást csak igazolta.

A császári kormány, a legtöbb kormány hozzájáruló nyilatkozatának rokonszenves kifejezéseit méltatva, élénk megnyugvással látta a legmelegebb hozzájárulás nyilatkozatait, amelyeket hozzá intéztek és a társadalom minden osztályából, a föld minden pontjáról hozzá intéztek. Dacára annak az erős áramlatnak, amely a közvéleményben az általános béke eszméje javára érvényesült, a politikai szemhatár képe az utóbbi időben lényegesen megváltozott. *Több hatalom új fegyverkezéshöz látott és katonai haderejét még erősebbé igyekszik tenni.* Tekintettel erre a bizonytalan helyzetre, indítva érezhettük volna magunkat annak a kérdésnek a fölvetésére, hogy célszerűnek fogják-e találni a hatalmak ebben a pillanatban a szeptember 12-iki körlevélben foglalt eszmék nemzetközi tárgyalását.

Abban a reményben azonban, hogy a zavar elemeit, a melyek a politikai köröket mozgatják, nemsokára nyugodtabb hajlamok fogják fölvaltani, amelyek kedvezők lehetnek a javasolt értekezlet eredményére nézve: a császári kormány abban a nézetben van, hogy lehetséges volna már most előzetes eszmecsere kezdeni a hatalmak között oly célból, hogy:

a) haladéktalanul megtaláltassanak azok az eszközök, amelyek határt szabhatnak a szárazföldi és tengeri fegyverkezés egyre nagyobb fejlődésének, ami olyan kérdés, amelynek megoldása a fegyverkezések legújabb kiterjesztésére való tekintettel egyre sürgetőbbé válik;

b) hogy előkészítettessenek a módok azok számára a tárgyalásra, miként volna lehetséges fegyveres összeütközéseknek elejét venni azokkal a békés eszközökkel, amelyekkel a nemzetközi diplomácia rendelkezhetik, ha a hatalmak a jelen pillanatot egy értekezlet összeülésére kedvezőnek találják.

Bizonyára hasznos lenne, ha a kormányok között előzetes megegyezés jönne létre e munkálatok programjára nézve.

Az értekezlet kebelében nemzetközi tárgyalás alá terjesztendő tárgyak általános vonásokban következőképp volna összefoglalhatók:

1. Olyan megegyezés, amely a szárazföldi és tengeri haderők jelenlegi tényleges állapotának és az erre vonatkozó hadügyi költségvetésnek bizonyos meghatározott időre való változatlanságát mondja ki és előzetes tanulmányozása azoknak az utaknak, amelyekben jövőre a tényleges létszám és az említett költségvetés leszállítása elérhető volna.

2. Tílalom az ellen, hogy a hadseregekben és hajóhadakban bármily új lövérfegyverek és új robbanóanyagok alkalmaztassanak és hogy a már alkalmazásban lévő robbanó lövedékek a fegyvereknél és ágyuknál tovább is használtassanak.

3. Tílalom az ellen, hogy a már meglévő borzasztó hatású robbanóanyagok szárazföldi háborubban használtassanak és az ellen, hogy bármily nemű lövedékeket, vagy robbanó anyagokat léghajóról vagy más módon használjanak.

4. Tílalom az ellen, hogy tengeri háborukban tenger alatt járó torpedónaszádokat, vagy buvársolnakokat, vagy hasonló pusztító eszközöket használjanak és annak a kötelezettségnek a kimondása, hogy jövőre nem fognak zuzóhajókat építeni.

5. Az 1864-iki genfi egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása a tengeri háborukra az 1868-iki póteiki alapján.

6. Kimondandó, hogy a tengeri útközlekek alatt és után a hajótöröttek megmentésével foglalkozó hajók és sajkák semlegesek.

7. Az 1874-iki brüsszeli konferencián a háboru törvényei és szokásai tárgyában kidolgozott és máig jóvá nem hagyott nyilatkozat revíziója, elvi elfogadása a közvetítés céljából való jó szolgálatok felhasználásának és fakultatív választott bíróságoknak erre alkalmas esetekben oly célból, hogy a nemzetek fegyveres összeütközéséi megakadályoztassanak; megegyezés a választott bíróságok alkalmazásának módjára nézve és egyöntetű gyakorlat megállapítása.

Természetes, hogy mindazok a kérdések, amelyek az államok politikai viszonyaira és a szerződésben megállapított tényállásra vonatkoznak, valamint általában azok a kérdések, amelyek nem tartoznak közvetlenül a kabinetek részéről elfogadott program keretében, az értekezlet tárgyalásaiból kizárandók lesznek.

A midőn kérem, hogy e közlésre nézve kormányától utasításokat szerezzen, kérem egyuttal, adja tudomására kormánynak, hogy felséges uram, az orosz cár ő felsége a nagy ügy érdekében, amelyet különösen szíven visel, előnyösnek tartaná, ha az értekezlet nem valamelyik nagyhatalom fővárosában ülné össze, ahol sok politikai érdek találkozik, amely talán visszahatna a föld minden népét egyaránt érdeklő munka menetére.

Éhhez a jegyzékhez ma a pétervári lap a következő kommentárt fűzi:

A köriratból kitűnik, hogy a kormánynak éppenséggel nem volt szándékában végleges munkaprogramot állítani az értekezlet elé, mert a kormányt az a felfogás vezérelte, hogy az értekezletben résztvevőknek a dolga, hogy a kérdést minden oldalról alaposan megvilágítsák. A kormány egyelőre csak azt tartotta feladatának, hogy felvessen bizonyos kérdéseket, amelyek az értekezlet között, részletes munkaprogramjának megállapításánál szükségképpen tekintetbe veendők. Ami a technikai kérdéseket illeti, természetes, hogy azok aztán szakemberek közreműködésével folgozandók ki. Az a körülmény, hogy azoknak az eszközöknek kutatására és megbeszélésére, amelyek alkalmasak arra, hogy a mai fegyverkezések fölösleges megnövekedésének hathatósan gát vetessék, teljesen szabad kezét hagyott a kormány, meg fogja könnyíteni e bonyolult kérdés megoldását és elő fogja mozdítani a megegyezés létrejövetelet és ezzel további következményekben császárunk nemeslelkű szándékának gyakorlati megvalósulását.

A revízió.

Budapest, január 24.

Walsin-Esterházy ismételtelen megjelent már a szemtitűzöki bírák előtt, de vallomásairól semmi pozitív híradás sem érkezik. Az előzetes tárgyalásoknak az a nyilvánvalóan utolsó stádiuma kezd is már vosztani az érdekességéből, haesak a Beaurepaire vadaskodásai alapján megindított vizsgálat nem fog valami újabb meglepetést hozni. Újabb érdekességet az egész Dreyfus-ügynek alkalmasint az *orleanizmus* kérésül adni. Egy párisi táviratunk jelenti, hogy az alenconi herceg az *orleansi herceg* meghívására Brüsszelbe utazott s hogy állítólag *orleanizmus* manifestum készül. Az orleansi herceg kétségtelenül a revízió ellen óhaját nyilatkozni. Elvégre az antiszemitikus és militarisztikus zavarosban nem is olyan nehéz halászni és ez a művelet most több chancoet ígér, mint bármikor.

Mai távirataink a következők:

Páris, január 24.

A *Figaro* szerint Walsin-Esterházy a semmitűszék előtt kijelentette, hogy kívánja, hogy *valomása köztudomásra jusson* s így megtudják, milyen szerepet játszott ő ebben az ügyben. Esterházy ma folytatta vallomását a semmitűszék előtt

Páris, január 24.

A *Gaulois* szerint Walsin-Esterházy vallomástétele előtt a *dossier* közlését kérte.

A *Libre Parole* jelenti, hogy Walsin-Esterházy a lap egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy tegnapi vallomása a vezérkarhoz való viszonyára

Nestlé-féle gyermekliszt

a legjobb alpesi tejet tartalmazza.
Rég kipróbált táplálék
csecsemőknek és gyomorbetegnek.

Legelső orvosi szaktekintélyektől javasolva, 30 év óta minden gyermekkorházban használtatban.

Kiállítva a JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS MEZŐGAZDASÁGI OSZTÁLYÁBAN.

Mintadóbozokat használati utasítással ingyen küld a központi raktár: **F. BERLYAK, BÉCS, I., Naglorgasse 1. szám.**

Óvás! Minthogy a hasonló készítményeket csalóadást híven utánzótt burkolatban hozzák forgalomba, tessék a bevásárlásnál pontosan ügyelni arra, hogy minden doboz a feltalálónak HENRY NESTLÉ-nek névvalóításával, valamint a fedélcímken „F. Berlyak” főiratásával el legyen látva.

vonatkozott, ma pedig *Schwarzkoppen*hez való viszonyáról fog vallomást tenni.

A *Journal* meginterviewolta *Mercier* volt hadügyminisztert, aki ez alkalommal föntartotta azt az állítást, hogy *Walsin-Esterházy* soha nem hatalmazta föl viszontkémkedésre. *Walsin-Esterházy* megbízás nélkül cselekedett. Ugyanez a lap közli továbbá, hogy *Mercier* újra hangzott a *Dreyfus bűnösségéről* való meggyőződését.

Páris, január 24.

Az igazságügyi palota folyosóján kőszá hirként beszéltek, hogy *Mazeau* semmitőszéki első elnöknek *Beaurepaire* állításai tárgyában megindított vizsgálata a vizsgálat alá helyezett bírakra nézve kedvezőtlenül alakul. Azt mondják, hogy a *Mazeau* elnökből és a semmitőszéki két legidősebb bírájából álló vizsgálóbizottság, úgy látszik, szigorúan ítélte meg azokat a szavakat, amelyeket ezek a bírák használtak. A bizottság a vizsgálat befejeztével jelentést fog tenni az igazságügyminiszternek.

HIREK.

London decentralizál.

Volt idő, amikor minálunk minden hihetetlen dolgot „egy bolond anglus” kontójára írtak. Pedig azok többnyire olyan dolgok voltak, amelyekből éppen a hőbort hiányzott.

Azóta az idő megváltozott. Manapság a szónok minálunk azzal cukrozza meg a leg-hőbortosabb pilulát, a legképtelenebb dolgot, hogy Anglia példájára hivatkozik. Az így illusztrált állítás aztán kizár minden ellentmondást s a publikum szépen megnyugszik benne, mert bolond ugyan az anglus, de bolond sok pénze van, fontra méri, még az időből is pénzt csinál. Azután meg a magna charta is imponál. Végre is, ez az okmány valami hat vagy hány évvel régebb az arany bullánál, s ez a két szerszám, meg az a néhány esztendő ugyancsak fontos efféle nációknak, amelynél mindig az ősi jog, meg a hosszú szolgálat volt az érdekem koronája.

Elég az hozzá, hogy akár a negyvennyolcra, akár a hatvanhétre esküdjék a magyar, Anglia nevére beadja derekát.

És most, amikor a magyar publikum nemcsak a hanyatló csatoráspár állami felkarolását, hanem a vásári lacikonyhák és pecsenyesütők pusztulásának megakadályozását, ezeknek is az államosítást követeli, — amikor tűz, víz, baleset, halál és eltemetés esetére mindenki állami biztosításért sir s a kis hirdetésekben az ötszáz forintos hozományt is csak állami hivatalban lévő reflektánsnak kelyeznek kilátásba, — amikor a centralizálásról él-hal a magyar — akkor esik meg, hogy a bolond anglus faképnél hagyja a malom alatt okoskodó hivatást és bolondnak deklarálja mind, aki azt hiszi, hogy négyesfogatot könnyebb hajtani, mint egy pár lovat.

Már régebben két pár gyepőre fogta a négyest s az anglo-manikus magyar sietett is példáját követni, de már az embert, ha tizen-nyolc millió volna is, két szára fogta, amely lehetőleg egy marokba férjen, hogy amikor az az egy öklől megrántja, egyszerre leüljön valamennyi, ha még úgy összegabajodik is és összevissza rugdalja a fogatot!

És ime, a bolond anglus decentralizál! Harminc önnálló városra osztja Londont. Annak a kétszáz ezer szegény munkásnak a sorát, akik a legszegényebb kerületben húzódnak meg, nem bizza a kétharmadrészen letagadott adóalap mellett is virilitáskodó igazgató urakra és más nagyságos urakra, hanem rájuk magukra hagyja, akik tudják, hol fáj, mi fáj nekik. Boldoguljanak a maguk hite szerint, spekuláljanak maguk a városi telkekkel, ha lehet, s váltsák fel a bizottsági tagságot ők is apró pénzre úgy, a hogy tudják.

De ha megeselekszük, mindig a maguk bőrére tegyék!

Ilyen bolond az anglus!

Már Bécs egészen más, és következőképpen Budapest is, amely csak szóközi figurákban kacérkodik az angollal, valójában

pedig Bécs után indul. Bécs pedig azzal akarja nagyságát és erejét mutatni, hogy felvesz magába mindent, ami csak körülötte messze földön látható. Innen-onnan egész Alsó-Ausztria Bécs külvárosává lesz. Minél több, minél alárendeltebb társadalmi kört fed a centralizáció, annál nagyobbak látja magát a törpe centrum, annál nagyobb befolyás tudatában él a magatehetetlen fővezetés, annál több boldogtalan sorsát tartja kezében a kupaaknacs, amelynek szemkörtét a vámszorompók kitöltése nem tághatja.

Alábbrendelt faktorokra törpe szellemek alapítják képzelt nagyságukat, az igazi nagyság nem szorult erre.

Ettől is eltekintve, jó lenne megszívlelni Laveleye megfigyelését, aki azt találta, hogy minél nagyobb a centralizmus, annál gyakrabban jár a kormányzás változásával, mert föltötte sok ember létfeltételei függnek tőle s a kimaradók emle is élni akarnak.

És megteremnek a kontra-Márkus József, kontra-Halmosok s főleg kontra-Heltay Ferenc.

Hátha inkább idején engednének beleszólást annak a néhány százezernek, akik nincsenek benn a négyszáz között, ahol soruk fölött döntenek?

E. B.

London, január 24.

Az angol főváros anyira kiterjedt az évek során, hogy ma már teljességgel lehetetlen egy középpontból intézni a hat milliányi lakosság dolgát és igazgatni a városi ügyeket. A *Neues Wiener Tagblatt*nak jelenti a *Daily Telegraph*, hogy a parlament új ülészakában a kormány törvényjavaslatot fog előterjeszteni *London felosztásáról*. Az angol lap a részletekből is közöl egyet-mást. Ezek szerint Londont *harminc városra* fogják széttagolni s így mindegyikre *köztársasági* lakosság jut. Az egyes városok külön nevet kapnak, csak a *City* marad érintetlenül s a lordmajorját is megtartja; a többi város élén önnálló polgármester lesz külön városi tanácsal. Felettük fog állni a kerületi főnök és a kerületi bizottság, amely egyenlő közös intézmény ellenőrzésére lesz hivatva, így például az fog rendelkezni a közös tűzoltósággal, ellenben a rendőrséget egyenesen a kormány alá rendeli az új törvényjavaslat. A *City* szervezete marad a régi.

Budapest, január 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Justh Gyula* országgyűlési képviselő hosszabb idő óta betegnek fekszik budapesti lakásán. A beteg képviselő már jobban érzi magát s egy-két nap múlva elbágyhatja az ágyát.

— A királyi látogatása. *Bécsből* jelenti tudósítónk, hogy a király ma délelőtt meglátogatta a szecesszionisták kiállítását.

— Ezüstlakodalmom egy fejedelmi házban. *Alfréd* szász-közbürg-góti uralkodó herceg és felesége tegnap ülte meg ezüstlakodalmát. Ma délelőtt a hercegi palota tróntermében nagy fogadás volt, amelyen a legtöbb európai uralkodó képviseltette magát. Sok nagyrértékű ajándékot kapott a hercegi pár, többek között a német eszáról és az angol királynőtől.

— Kohl Medárd állapota. Dr. *Kohl Medárd*ról, a hercegrímás titkáráról ma több lap azt írja, hogy nagyon beteg és egészségének helyreállítása végett délvidékre kell utaznia. Mint illetékes helyről értesülünk, Dr. *Kohl Medárd* korántsem oly beteg, hogy hosszabb kurára volna szüksége. Egy-két napig gyöngyökédtet ugyan, de már túl van minden bajon s néhány napra Esztergomba, majd Pannónhalmára megy pihenni, de eszején már ismét itthon lesz hivatalában.

— Honfoglalásokról temető. Egerből írják, hogy ott dr. *Bartalos Gyula* nagyfőnöksége leletré bukkant egy honfoglalásokról temetőre, amely mintegy 30 csontvázat, kardokat, dárдавégeket, egy tucat pengyelvasat, zablákat, fülbevalót, kalapost rejtett magában. A csontvázak szabályos sorrendben nyugati irányban fektüdtek. Dr. *Bartalos* folytatja a nagyérdéki ásásokat.

— Glück Frigyes kitüntetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Glück Frigyes*nek, a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjának a közjótékonyaság, valamint a szálloda-ípar terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta. *Glück Frigyes*, a Pannónia-

szálló tulajdonosa nagyon részleget erre a kitüntetésre, különösen jószívűségéről fogva, amelyet annyira titokban, minden reklám elkerülésével gyakorolt, hogy csak az ezrekre rugó jótékonyaságai kerültek köztudomásra. A méltán megérdemelt kitüntetés bizonyára széles körökben keletet örömet.

— *Schwartzkoppen Kassán*. *Schwartzkoppen* ezredes kíséretével ma délután, mintán a kassai helyőrség tisztikarától szívesen bucsut vett, 1 óra 15 percek Iglóra utazott, hogy a kassai 34-ik házieread Iglón állomásozó 4-ik zászlóalját meglátogassa. 3 óra 10 percek érkezett meg Iglóra, ahol *Amon* őrnagy vezetése alatt a tisztikar ünnepélyesen fogadta.

— A királyné görög felolvasója. Dr. *Chrystomanos*, a megboldogult *Erzsébet* királyné görög felolvasója és tanítója, mint Bécsből táviratozzák, végképpen visszavonul a magánéletbe. Ma lemondott a bécsi egyetemen az új görög nyelv tanszékéről és a keleti kereskedelmi tanfolyamon betöltött tanítói állásáról. *Chrystomanos*ról nemrégiben sokat beszéltek az osztrák fővárosban, amikor tudniillik könyvet írt a királynéről és abban intím akcentusokkal a rajongásig menő imádással szólt felsejese tanítványáról. A legmagasabb körökben ez a könyv hangjának különös árnyalatánál fogva vegyes érzéseket keltett. Lehetséges, hogy van is valami összefüggés a könyv e fogadtatása és a görög tanár lemondása között.

— A szerb egyházak a királynál. Megirtuk annak idején, hogy az *ujvidéki* görög keleti szerb hitközség egyhangulag elhatározta, hogy a karlócai nemzeti kongresszus újból való összehívása céljából a szerb egyházi és iskolai autonomia körül elkövetett sérelmek felsorolásával memorandumot intéz a királyhoz s az ehhez való csatlakozásra fölhívja az összes magyar és horvátországi szerb hitközségeket. Ezzel az átirattal a múlt szombalon foglalkozott a pesti szerb hitközség is. Az ülés négy szavazat ellenében elhatározta, hogy a memorandum alapszeméjét magáévá teszi, de külön kérvényt intéz a királyhoz, amelynek a következő passzusait ismeretjük:

Habár az 1868: IX. törvényeikk által nemzeti egyházi autonómiánk alkotmányos módon minden kétséget kizárólag biztosított és megerősített és így nekünk megvan az a kétségtelen jogunk, hogy egyházi, iskolai és alapítványi ügyeinkkel nemzeti egyház-kongresszusainkon önnállóan, a felső legfelsőbb alkotmányos felügyelete alatt rendelkezhetünk; mégis keserű tapasztalat megmutatta, hogy felsegéd felelős kormányai felügyeleti jogukat nem gyakorolták alkotmányos kerületben, hanem kongresszusaink határozatait tetszésük szerint megváltoztatták és felsegédnek csak így megváltoztatott alakban terjesztették szentesítés alá.

Keserűen tapasztaltuk szintegy, hogy a felelős kormányok még az ily módon oktrovált határozatukat sem respektálták, a kongresszusokat a törvényben előírt időközben egybe nem hívták, az egybehívott kongresszusokkal alkotmányellenesen bantak el, amint az a tavalyi kongresszuson is történt, amelyre a kormány, a királyi biztos utján még a napirendet is rá akarta erőszakolni.

Ugyancsak keserűen tapasztaltuk, hogy a kormányok ezen alkotmányellenes eljárásai maguk után kezdtek vonni a törvény iránti tisztelatlanséget, még a legmagasabb autonóm hatóságok, a kongresszusi bizottság részéről is.

A pesti szerb görög-keleti egyházközség ennél-fogva legmélyebb alázatán eszedik császári és királyi Felsegédhez, miszerint intézkedni kegyeskedjék, hogy az elnapolt szerb nemzeti egyházkongresszus mielőbb összehívassék, hogy ezen kongresszus jogai és határozatai alkotmányosan elismertessenek és tiszteletben tartassanak.

A budai szerb hitközség a jövő héten veszi tárgyalás alá *Ujvidék* hitközségének átiratát, mely élénk vitát fog provokálni, minthogy egyesek az átirat fölött napirendre való áttérést szándékoznak javaslatba hozni.

— *Uj pápai kamarás*. XIII. *Leó* pápa *Vasary* Kólos bíboros hercegprímáshoz érkezett leirata szerint dr. *Purt* Ivánt, a központi papnevelő senior prefektusát pápai kamarássá nevezte ki. A fiatal tudós papot mindenünnen a legszívesebben üdvözik a kitüntetés alkalmából.

— *Groisz Gusztáv temetése*. *Kolozsvárról* táviratozzák: *Groisz Gusztáv* ma délután óriás részvétel meteték el a vasuti pályaházból. A gyászszertartáson megjelent a városi tanács *Bédy* Akos főispánja, az egyetem tanári kara és ifjusága és sok testület. A beszterlést *Biro* Béla apátkanonok végezte.

— *Nagybecskerek és a 29-ik gyalogezred*. *Nagybecskerek* város képviselőtestülete elhatározta, hogy mozzalmat indít, hogy a 29-ik gyalogezred összes századait *Nagybecskerekre* helyezték át. A város felajánlotta, hogy az esetben díszes kaszárnyát épít. A közgyűlés megbizta *Grandjean* polgarneestert, hogy utazék Bécsbe s tegye meg a szükséges lépéseket a hadügyminiszternél.

— *Jé-gyar Esztergomban*. Az esztergomi vendégülösök és bentosok, mint Esztergomból táviratozzák, ma tartott értekezletükön elhatározták, hogy az egész megyére kiterjedő nagyszabású jéggyarat hoznak létre. Az előintézkedések megtételére *Salkházy* Ferenc előktele alatt egy végrehajtó bizottságot választottak.

— **Az elmés Mac Kinley.** Valahol messze egy kis amerikai városban, *Ellen-Ridge*-ben, férjhez ment egy szép, fiatal leány, az apja nem kisebb ember, mint *Sampson* admirális, a győzedelmes amerikai hadvezér. *Mac Kinley* elnök az esküvő alkalmából sajátkezűleg írt levelet küldött a szép kisasszonynak és ehhez a levelhez mellékelte a nászajándékot. A nászajándék egy egyszerű sürgöny volt, az a sürgöny, amelyben *Sampson* tengernagy hivatalos, száraz stílusban jelezte, hogy a *Corvera* tengernagy vezénylete alatt levő spanyol hajóhadat teljesen tönkretette. Ilyen elmés ember *Mac Kinley* elnök ur, és így változnak a korokkal a győzelmi trofeumok. Azelőtt a legyőzött ellenfél fegyvereit, rabszolgákká tett katonáit küldte volna nászajándékul egy középkori *Mac Kinley*, ma egy kis papírlapban fér el annyi dícsőség és annyi bánat. Gyöngéd észre ugyan nem nagyon vall ez az ajándék, mert nem valami kellemes dísz lesz *Sampson* kisasszony falán az a berámázott telegram, amelyből egy tönkrevett ország panaszra sir, amelyből némi fantáziával halálhőrgést és agyudörgést lehet kihallani. Olesónak olesó ez az ajándék, elmésnek elmés is, érdekesnek is érdekes. Csak egy kissé *macabre*, mint a francia mondaná, utóvégre is nem mindenki szereti országok partecéduláját a falára függeszteni...

— **Magyarok bántalmazása Romániában.** Felháborító esetről értesítenek bennünket Bukarestből: Egy erdélyi magyar asszony ment a minap három szintén erdélyi bevándorlott férfi társaságában a bukaresti *Ivossel-utca*-ba, hogy egy magyar ismerősét meglátogassa. Míg az asszony ismerőséinél időzött, szalalt a három férfi várakozott az utcán. Egy rendőr azonban, látva, hogy magyarok, oda ment hozzájuk s románul felszólította őket, hogy végtázasan rögtön, mert különben bekíséri őket. A férfiak védekeztek, mire a rendőr lökdösni kezdte őket és amikor a férfiak ez eljárás ellen tiltakoztak, a rendőr kardot rántott s az egyik magyar embert súlyosan megsebesítette. A szerencsétlen segítségért kiáltott, mire a brutális rendőr olyan dühbe jött, hogy revolveréből rálőtt az utca kövezetén fetregő sebesültre. A lövése nagy tömeg jött össze s a másik két magyart letartóztatta a bukaresti rendőrség, a sebesültet pedig elvitték a kórházba. A felháborító esetről jelentettek az osztrák-magyar konzulátusnak, amely rögtön megindította a vizsgálatot.

— **Bepörölt becsületbíró.** A magyar párbajkrónikákban páratlanul áll az az eset, melyben a temesvári királyi járásbíró a napokban érdekes határozatot hozott. *Devestye György* temesvári lakos bepörölt becsületértésért egy becsületbíróhoz, mely *Gábor Antal* házúr-eredes elnöklelte alatt párbajképtelenség nyilvánította őt. Bepörölte tehát a saját becsületbíráit is, akiket ő maga kért föl, hogy lovasági ügyekben döntő ítéletet mondjanak. A temesvári járásbíró azonban a panaszt elutasította, azzal a megokolással, hogy:

„A párbajképtelenséget kimondó ítélet nem képez becsületértést a panaszos ellen, mert a panaszos az által hogy segédjei az ő nevében a becsületbírósság összeállításában közreműködtek, magára nézve a becsületbírósság határozatát föltétlenül és a priori kötelezőnek fogadta el s éppen ez oknál fogva a becsületbírósságot a hozott határozat miatt bünyvdi uton felelősségre nem vonhatja, mert volenti non fit injuria.”

Az érdekes ítéletről jogász és bírói körökben mindenesetre sokat fognak vitatkozni. *Devestye* különben megfeleltette a járásbírósság határozatát a királyi táblához s így a felső bíróságoknak is alkalmat nyújt, hogy ebben a vitás kérdésben érdemlegesen ítélkezzenek.

— **Ajándék a múzeumnak.** *Latinovic Géza* országgyűlési képviselő értékes adományt nyújtott a Nemzeti Múzeum levtárára. A napokban ugyanis örök letét gyanánt a borsodi *Latinovic*-család értékes levtárát elhelyezte a Nemzeti Múzeumban. Ezzel a levtárral együtt a Nemzeti Múzeumban negyvennégy családi levtárt is elhelyezte.

— **Magyar írók segélyelete.** *Gróf Károlyi* Tibor főrendházi elnök a magyar írók segélyegyleténél *gróf Lónyay* Menyhert elhunytja óta viselt elnöki tisztességéről lemondott. Míg az új elnök választása az ez év folyamán tartandó egyélti közgyűlésen megtörténhetik, a segélyegylet ügyeit *báró Eötvös* Lóránd másodelnök fogja vezetni.

— **Az egyetem halottja.** A tegnapi elhunyt *Erdey Antal* egyetemi tanácsgyőző és irodáigazgató holttestét ma helyezték ravatáira a központi egyetemi épületben, amelyet gőzszivattyúval ékesítettek. Az érekeposzón a család, az egyetemi tanács és a rektori hivatal koszorút fektűznek. A gyászszertartást, mely holnap, szerdán délután fel nyágyor lesz, *Klinger István* siklósi apát, egyetemi tanár végzi. Az elhunytat a péceli családi sírban helyezik örök nyugalomra. A központi egyetemi irodát ideiglenesen *Jalovszky József* egyetemi gondnok vezeti.

— **A vidéki pénzüzetek reformja.** A pénzüzeti tisztviselők egyesületének helyiségében ma *Szekely Ferenc*, a belvárosi takarékpénztár vezérigazgatója nagyérdéki előadást tartott a vidéki pénzüzetek reformjáról. A díszes hallgatóság körében ott voltak: *Láng Lajos*, *Lukács József*, dr. *Münich Aurél*, *Hevessy Ödön*, dr. *Flittner Károly*, *madarasi Beck Miksa*, *Schwarz Félix*, *Weisz Fülöp*, *Ernye Gyula*, *Schneller Alajos*, *Walk Lajos*, *Leitner Zsigmond*, *Glatz József*, *Földiák Vilmos*, *Klammer Rezső*, *Herz József* stb. *Szekely* a vidéki pénzüzetek szaporodásának hangsúlyozásával kezdte felolvasását s aztán fejtegette azok közös bajait, melyek közt különösen két visszás sajtóságuk tűnik ki: az egyik, hogy keletkezésüket, működésüket sromiféle külön törvény nem szabályozza, a másik, hogy valamennyinek az aktívuma immobilis, a tartozásai pedig mobilisak, vagyis adósságaikat rövid idő alatt kell kifizetniük, követeléseik azonban, még a legbiztosabbak is, egyszerre vége rövid idő alatt pénzé nem tehető. Tekintetbe véve vidéki pénzüzeteink nagy gazdasági jelentőségét, ez a helyzet országos veszedelmé válhat, amelyet elhárítani úgy az államnak, mint a társadalomnak kötelessége.

Az orvoslás iránt ismételt tetteket javaslatok, amelyek két főirányban mozognak, az egyik az államtól várja a reformot, a másik autonóm alapon, az érdekelteket utján. *Szekely* az utóbbi irány hívének mondta magát és ez álláspontját behatóan megokolta. Az állami uton létrehozott reformot ellenzi azért, mert a rendezés égetően sürgős, erre a reformra pedig tekintetbe véve az állami gépezet lassu mozgását is, csak évek múlva kerülhetne a sor, mert törvényekkel és szabályokkal egyedül a kérdés meg nem oldható, mert az állam nem rendelkezik elegendő szakértő közegekkel az alkotandó törvény kellő végrehajtására és végül, mert a pénzüzeteket önállóan keletkezve, csakis ezen alapon fejlődhetnek tovább. Igenis, az érdekelteket megaknak kell rendet csinálni, nekik kell gondoskodni az általuk szabadon választott olyan testületről, amely mint központjuk egyesíti a szétszórt erőket s megállapítja és ellenőrzi az intézetek szakszerű vezetését. A reform érdekében szükségesnek tart a nazi pénzüzetek részére egy szabadon választott központi hatóságot: a pénzüzeti kamart és ezzel egyidejűleg és ennek kezelése alatt létesítendő volna az *Országos Pénzüzeti alap*, az érdekeltek összes betéteinek 50%-ából, mely a pénzüzeti országos tartaléklau szolgálja, hogy válságos időben legyen hová támaszkodniuk. Ilymódon mintegy 25—30 millió forint gyűlne egybe, oly összeg, mely elég tekintélyes erő-tartalékat képezne az ország pénzüzeteinek arra, hogy még nagyobb baj leküzdésére is képes legyen. Az állam hozzájárulását csakis arra nézve tartaná szükségesnek, hogy a két intézmény szabályzat törvény erejével ruháztassanak föl, és hogy a pénzüzeti alap jövedelmei adómentességet élvezzenek. A felolvasó azután meggyőző érveléssel mutatta ki az általa javasolt két intézmény előnyeit s a máramos-szigeti takarékpénztár és az ötven éve fennálló lembergi takarékpénztár válságára utalva, bizonyította be, hogy egy a társadalomnak, mint a pénzüzeteknek egyaránt érdeklik a pénzüzeti kamara és az országos alap létesítése.

A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta *Szekely* Ferenc épp oly szakszerű, mint érdekes felolvasását és végül lelkesen megjelenezte.

— **A szocialista 20.000 forintja.** Mégis a sors a legkitűnőbb nemzetgazda, s ha az állam a maga gépezetét kenegeti vele — mint az osztály-sorsjátékkal — egyenesen politikussá válik. *Moravcsy Mátyas*, híres megyeháza szocialista-vezér az osztály-sorsjáték legutóbbi húzásán húsz-ezer forintot nyert. Tehát egygyel kevesebb oka van tovább agitálni. Főlösznati nem igen fogja társai közt ezt a kis vagyont, s így hamar letűnik a szocialistaság mezejéről. Lám, ha rendezze az állam valami szocialista-sorsjátékot, olyat, amelynél minden sorsjegy nyerne néhány ezer forintot, hamar vége volna a szocialista izgatásoknak...

— **Esküvő a kórházban.** Az érsekvári vasuti katasztrófa alkalmával a szerencsétlenek között, akik megsebzültek, ott volt *Golstein* bécsi utazó is. Kórházba vitték s az orvosok arra az elszomorító határozatra jutottak, hogy a beteg jobb kezét amputálni kell. Még mielőtt ezt a műtétet végrehajtották volna rajta, olyan esemény történt vele, amely talán erőt, bizalmat fog önteni belé balsorsa elviseléséhez. *Golstein*nak menyasszonya is volt, egy Wiener nevű fiatal hölgy, aki szerencsétlenségében hű társa marad s már a legszorosabban odakapcsolta a maga sorsát az ő életéhez. Örök hűséget esküdt neki. Az esküvő a kórházban volt s mivel a vőlegény a jobb kezét nem használhatja, balkezevel jelet írt az anyakönyvbe az esketési jegyzőkönyv alá.

— **Katonai felolvasás.** Ma este 6 órakor a Katonai Tudományos és Kaszinó Egyesületben műhverti *Müller Hugó* a m. kir. honvéd fegyvertár alezredese előadást tartott az *automat kézfegyverek*ről. Az előadó körvonalozta az önműködő kézi lőfegyverek fogalmát és beosztását, visszapillantott az ily fegyverek korábbi nyomaira; ismertette az önműködőre felhasznált hátrahúzó erő működését és az önműködő kézi lőfegyverek főcsoportjait, amelyekből

néhány fegyvert bemutatott. Majd az ily lőfegyver előnyeit és hátrányait világította meg. A nagy tesszéssel fogadott előadónak jelen voltak: *Lobkovitz* herceg tábornagya, *Roionczy* tábornok, *Parmann*, *Bernolák*, *Czibulka* altábornokok, báró *Lederer*, *Gaudernák*, *Csaszndk*, *Valentics*, gróf *Attems*, *Abach* vezérőrnagyok, továbbá számos tőrsz- és főtiszt.

— **Bankóhamisítók Szegeden.** Szegedről jelentik, hogy ott egy bankóhamisító bandát fedeztek fel. A hamis bankógyár az alsóvárosi Galamb-utcában volt *Bozsó Lajos* korcsmáros házában. *Bozsót* még vasárnap elfogták és *Reiner József* főkapitány, valamint *Szűcs József* alkaptány egész nap vallatták. Végre is bevallotta bűnösségét és megnevezte cinkostársait. Ennek folytán a szegedi rendőrség és a csendőrség elfogta Szegeden *László Kiss* János gazdát, *Paragi Mihály* tanyai birtokost, továbbá *Szenteen Kálmán* Gergely volt szegedi tanitót, aki már egyszer büntetve volt bankóhamisításért és *Hejja* J. Jost, akinek házában szintén találtak bankóprést. A letartóztatottak részben beismerésben vannak.

— **A privátdetektívek.** Fejlődünk szépen mindenben, s ime, már az utóbbi időben szépen kifejlett Budapesten a privátdetektívi intézmény is. Égyes urak a lapok apróhirdetéseit közt ajánlkozhatnak mindenféle diskrejt titkok kitudására. Ezek azok, akik vőlegényjelöltek után járnak az éjjeli mulatóhelyekre, akik kikapós menyecséket sarkában vannak egyre, hogy az aggódó férj kiváncsiságát beszerzett adataikkal kielégítsék, s s akik ezért mindkét fél részéről busán megkérnek, s végül akkorákat hazudnak, mint az Eiffel-torony. Nemrégiben Szeben vármegye alispánja átírt a fővároshoz, hogy az újságok apróhirdetéseiben magukat hirdető privátdetektíveknek van-e igazolványuk és milyen felügyelet alatt vannak. A kerületi elüljárók visszairtak, hogy a privátdetektívek mestersége nem ipar, iparigazolványuk nincsen és felügyelet alatt sem állnak. Ebből az alkalomból a kerületi elüljárók előterjesztést tettek a polgármesternek, amelyben azt mondják, hogy a privátdetektívek működése belenyul a társadalmi és családi viszonyokba s azért föltétlenül szükségesnek tartják, hogy ezt a mesterséget szigorúan szabályozzák s a privátdetektíveket szabályrendelileg helyezték a rendőrség felügyelete alá. Az elüljárók szükségesnek tartják, hogy a privátdetektívi mesterséget valami engedelmhez kössék. — Igaz, hogy azoknak az uraknak senki se tilthatja meg hivatalból, hogy valaki után járjanak az utcán, hogy titkokat szimatoljanak ki s pénzét fogadjanak el innen is, onnan is, de ha valami alkalmas formában meg lehet rendszabályozni őket, ez csak hasznos eselekedet lenne a publikumra nézve.

— **Megtámadott újságíró.** A *Szegény Gyermekért-Egyesület* mai választmányi gyűlése után szegénytelen történt az utcán, az egyesület háza előtt. *Löw Dezső*, az *Egyetértés* belső dolgozóitára éppen az egyesület ügyeiről beszélgetett a választmány néhány főtagjával, mikor dr. *Grosz Sándor* fogorvos, az egyesület elnöke, hátulról egy ölmös bottal teljes erejéből fejbe vágta. Szerencsére *Löwnek* a fején csillder volt, mely a súlyos botütést felfogta. A megtámadott újságíró már rá akarta magát vetni bántalmazójára, mikor, mintegy jeladásra, szemben találta magát a titkár, a szolgákat s az egész cselédhadat, mely fenyegetően foglalt állást ellene. Talán végre is verik, ha meg nem jelenik egy rendőr, aki a támadókat el nem távolítja. Dr. *Grosz Sándor* elnök a rendőr látára el akart osonni, de *Löw* észrevette szándékát s reá mutatott:

— *Ez az a gazember, aki engem orozva megtámadott.*

A rendőr az eset szereplőinek és tanuainak följegyezte a nevét s mindaddig mellette maradt a megtámadott újságíró, míg a szolgahad eloszlott. Az egyesület különben a székes főváros részéről kiküldött hatósági biztos elnökle mellett ma tartotta első választmányi ülését. A biztos erélyes föllépésének meg is volt mindjárt a hatása, mert a választmány egy ad hoc bizottságot küldött ki, azzal az utasítással, hogy az egyesület továbbvezetésére nézve tegyen minél messzebbmenő takarékosági javaslatot. A biztos, mint értesülünk, el van határozva, hogy az egyesület költségvetéséből minden fölösleges kiadást töröl, elbocsátja többek közt a titkárt és több szolgát. Érdekes és följegyzésre méltó, hogy a választmány mai ülésén többben fölszóltak az egyesületben ápoló gyermekek érdekében, akik uszonnára csak kenyéret kapnak. A választmány több tagja követelte, hogy a reprezentálás és kocsiszámllak költségét inkább arra fordítsák, hogy a szegény kis gyermekek az uszonnai kenyérhez egy kis meleg tejet is kapjanak. A kérdés körül kifejtett hosszadalmas vitának a biztos vetett véget azzal, hogy a gyermekek uszonnára felöl saját hatáskörében fog intézkedni.

— **Elfogott gyilkos.** *Zágrábból* jelenti egy táviratunk, hogy ott a *Juristics-utcai* gyilkosság tettesét, egy papírgyári munkást, letartóztatták.

— **Megszökött orvos.** Előkelő fiatal embert körözlet a budapesti kir. törvényszék, dr. *Bottlik* Lajos magyar államvasuti orvost, aki *heavenzer* forint adósság hátrahagyásával Amerikába szökött. Még szigorú orvosnövendék volt, mikor feleségül vette *Loser* budapesti ismert nagykereskedő leányát. A fiatal asszony szülői ellenébe dacára kötötte ezt a házasságot, mely oly kevés boldogságot nyújtott neki. Férje mindjárt a nász első napjaiban viszályért könnyelmű barátai közé s határtalan pazarlással kezdte szórni a nagy vagyont, amelyet a duszagazd asszony hozott a házhoz. Apósa végre megelegette vejenek botránnyos magánéletét, a fiatal asszonyt hazavitte s megindította vele a válópórt. Már a békéltetési tárgyalások is a végüket járták, amikor egy szép napon a fiatal házasság megszökött Budapestről. A férj ugyanis a válópör folyama alatt folytonos levelezésben állott a feleségével, bocsánatot kért s kapott tőle és miután a szülők háta mögött teljesen kibékült az asszonnyal, rávette, hogy a válás kimondása előtt szökjenek meg. Néhány hétig a szülők hírt sem hallottak felőlük, a fiatal szerelmek pedig ezalatt az igaz boldogság napjait éltek Nagy-Surányban. Csak akkor tértek vissza ismét a fővárosba, mikor a szülők teljes bűnbocsánatot ígértek nekik. Jó ideig úgy látszott, hogy *Bottlik* férfiasan meg is tartja adott szavát. Szorgalmasan eljárt a hivatalába s minden tekintetben javulást mutatott. Boldogságukat még tetézte, mikor bekészöntött a gólyamadár egy aranyos kis szöke leánygyermekkel. A *Loser*-család öröme azonban nem sokáig tartott. *Bottlik* újra visszaesett régi bűnébe. Mind sürűbben házon kívül keresett szórakozást. Sokszor egész napokat és éjszakákat elmaradt a családjától. Költséges passziói természetesen pénzt követeltek s miután nem volt, adósságokat csinált. Eleinte csak kisebb összegekben, később ezrekben. Utóbbi időkben elhagyta a családját is s teljesen züllésnek indult. Hitelezői elől végre is kénytelen volt a fővárosból elmenekülni. Egyideig a szülői birtokán húzta meg magát, de utóbb onnan is kizavarták. Néhány hét óta eltűnt. Állítólag Amerikába szökött. A budapesti törvényszék most hitelezőinek a följelentésére körözött levelet adott ki ellene.

— **A díofa-utcai rablógyilkos.** Szombat este a Kis-Díofa-utczában egy csavargó *Kohn* Antal órásságát, aki főnöke ékszerait vitte egy táskában, életveszélyesen megsebesítette. A rablógyilkos, mint akkor megírtuk, a rendőrségnél *Németh* Kálmánnak mondta magát. Most kiderült, hogy az illetőnek *Ganic* Károly a neve és újpesti születésű, huszonkét éves szíjgyártó, aki már többször volt lopásért büntetve s csak 15-én szabadult ki a fegyházból, a hol két esztendőtt ült. Vallomása szerint nem volt szándékában a rablás, eredetileg csak el akarta lopni az ékszerket. Az órásságát csak azért szurta nyakba, hogy megijesztve, könnyebben elvehesse a táskát. Hogy társa volt, azt tagadja; a vizsgálat valószínűvé teszi tagadását, mert egy második emberről maga a megtámadott *Kohn* Antal sem tud.

— **A cipőtisztítás a jótékonyosság szolgálatában.** Végre valami újítás a jótékonyosság szolgálatában. Már olyan unalmas volt a szegény gyermekeket fölruházó koszorka és népkönyhai alapokra rendezett hangverseny. New York utcáin most, mint azt amerikai lapok komoly négy sorban megírják, egy föltűnt szépségű, elegáns hölgy cipőtisztítással foglalkozik jótékony célra. A gyönyörű *shoeblick* — a szó szoros, meg az átvitt értelmében is — fényes üzleteket csinál. Izgatottan várjuk a hírt az elragadóan szép és nemes szívű hölgyről, aki megrepeszt utcai esatornákat töm be, építkezéseknél téglát hord és huszonnégy emeletes házakat tol el — jótékony célra.

— **Halálozások.** *Dusz* Lajos kir. járásbíró e hó 22-én 51 éves korában Tapolcán elhunyt. — *Ózvegy Prohász* Ferencné született *Fuchsloh* Katalin háztulajdonosnő e hó 23-án 67 éves korában Budapesten meghalt. — *Féris* Mihály nyugalmazott műszaki tanácsos e hó 23-án 70 éves korában Budapesten meghalt. — *Strauss* Bandika e hó 21-én két éves korában Debreczenben meghalt.

— **A magyarországi tanítók országos bizottságának igazgató tanácsa e hónap 26-ikán délután 3 órakor ülést tart a VI. ker. Érsek-utcai népiskola igazgatói irodájában.**

— **Szédelő házaspár.** A pozsonyi rendőrség most egy jeles házaspár után kutat, amely Bécsből az őszszel rándult le Pozsonyba vendégzserelnie. A nevüket a következőleg írták be a fogadó vendégkönyvébe: *Breier Sándor és neje született Schöppel Antónia.* A házaspár adta a nagy urat, minden elképzelhető sportot üzött s busás borraivalokat osztogatott. Az igaz, hogy ennél egyebet sem fizettek pár hónapos pozsonyi tartózkodásuk alatt. A fogadóban már 2000 forintra rugott adósságuk, míg egyszer csak — elpárologtak. Egy másik étteremben 270 forintig hiteleztek nekik; egy kerékpárkereskedőnek 200 forinttal adósság; egy pozsonyi fiatalembernek, aki olyan szerencsés volt, hogy barátságukba fogadták, 400 forinttal; egy másik pozsonyi biciklikereskedő esete meg különösen mulatságos: ottl részletfizetésre 250 forintért egy biciklit vettek és elzalogosították s a zálogédu-

lát egy harmadik személy közvetítésével eladták ugyanannak a biciklikereskedőnek. Ekkor azután megszökött Bécsből, mire a rendőrség is érdeklődni kezdett viselt dolgai iránt. A *Breier* pár Bécsből ment Pozsonyba. Az asszony azelőtt műlovarnő volt s egy évvel azelőtt hirdetések útján keresett férjet, aki az esküvő után azonnal válni kész, amiért a menyasszony által várandó nagy örökség felét kapja. *Breier*, aki katonatiszt volt s akkoriban bécsi rendőrségi segédhivatalnok, elvette a leányt. Az örökség elmaradt, a házaspár azonban nem vált el, hanem vendégzserelő körútra indult, amelyet Pozsonyban kezdett meg nagy sikerrel.

— **A szeszélyes Fortuna.** Azt tartja a közmondás, hogy szegény embernek szegény a szerencséje. Az *újságíró-sorsjegyek* húzásánál ez a közmondás nem vált be, amennyiben a II-ik húzás főnyereményét egy szegény szeredi kefekötő-legény nyerte meg; az I. húzás 20.000 koronás főnyereményéért pedig ma jött el egy vidéki napidíjas szegény özvegye, ki a 8753 sor 34 számú sorsjegy előmutatása után boldogan vette magához a szeszélyes iszlennő nem várt ajándékát. — Az *újságíró-sorsjegyek* még négy húzáson játszanak s egy sorsjegy csak egy koronába kerül.

Egy új világrészt!

vagy

hétsszázhétezer forint tul az óceánon.

— Regény. —

Írta: Verne Gyula.

ELSŐ FEJEZET,

melyben New York városát izgalomba ejtik bizonyos vörös-fehér-zöld plakátok.

Egy borongós őszi napon, 1899. körül lehetett, az Egyesült Államok fővárosában egyébről sem beszéltek, mint azokról a vörös-fehér-zöld plakátokról, amelyek reggel óta ott terpeszkedtek minden hirdető oszlopon és minden utcáron. Valamely rejtélyes nyelven valának írva ezek a falragaszok, mert New York összes nyelvtanárai nem tudták volt megfejteti. Ime egy ilyen rejtélyes falragasz hiteles másolata:

!! SIKKASZTÓK !!
Egy új világrészt nekünk!
!! Ez kell a magyar sikkasztónak !!
Jöjjön
!! MINDENKI !!
aki
MAGYAR és SIKKASZTÓ,
a
Hungarian Gentleman
!! fogadóba !!
—
Jalálkozás este 8-kor.
—
N. B. Urak frakk, hölgyek estély ruha.

Kövess engem, kedves olvasó, a *Hungarian Gentleman*hez címzett fogadóba és meg fogsz ösmerkedni egy társasággal, mely érdekesebb minden eddigi regényem fő- és mellékalakjainál, ki nem véve *Sándor Mátyást* és a szerencsétlen *Nemo* kapitányt!

MÁSODIK FEJEZET.

Egy elnöki megnyitó a *Hungarian Gentleman*hez címzett fogadóban.

A már egynehányszor említett fogadó földalatti díszterme néhány perccel nyolc előtt már zsufolóság telve volt előkelően öltözött urakkal és hölgyekkel. Rendkívül érdekes volt megfigyelni ezen keleti nemzetiségű egyének eredeti szokásait, aminők például a paprikaevés, a fűtkős játék vagy egy csárdásnak nevezett tánc, melynek vadságához képest a spanyol *bolero* még *pas de quatre*nek sem nevezhető; de mind-ezekről majd egy más alkalommal mesélek néked, nyájias olvasóm, mert pontban nyolc órakor három patogtattak egy hosszú ugynevezett csikós ostonnal, és az elnök és a jegyző megjelentek az emelvényen.

Egy pillanat alatt elcsendesült a háborgó tömeg, és az elnök megkezdte megnyitó beszédét, mely francia fordításban körülbelül így hangzik:

Ladies and Gentlemen!
Hölgyeim és uraim!

Önök valószínűleg mindnyájan sejtik, hogy mi indította a klub elnökségét ezen rendkívüli közgyűlés egybehívására? Ugy van! Egy hang azt kiáltotta: A nyomor! Ezen hang jól kiáltott! A nyomor készített bennünket ezen rendkívüli közgyűlés egybehívására! A nyomor, mely fenyegető

módon nő napról-napra, melyen nem segíthetnek még az elég sűrűn érkező új tagok sem, mert nagyobb részük már odahaza elköltötte azon pénzt, mely miatt ide át kellett rándulnia! — Egy szó, mint száz: segitünk kell magunknak! Igen, de hogyan, kérdik önök; ezt kérdem én is! Hogy pedig ezen közös kérdésre megtalálhassuk a szükséges feleletet, mindenekelőtt mondja be minden jelenlevő a titkár urnak, hogy mennyi pénzzel érkezett meg annak idején Amerikába, és hogy mennyi készpénzt, tetet, vagy dollárt, nevezhet jelenleg a magáénak! Addig is, míg ez megtörtént, felfüggesztem az ülést!

HARMADIK FEJEZET,

melyben az elnök folytatja beszédét.

Néhány óráig tartó zajos szünet után ismét három patogtatt az oston, és az elnök következőképp folytatta megkezdett szónoklatát:

Tisztelt gyűlekezet!

Ezen papírlap, amelyet kezemben tartok és melyre a titkár úr feljegyezte a megejtett pénzzámlálás eredményét, elég szomorú módon illusztrálja azon nyomort, amelyről már az imént voltam oly bátor megemlékező! Ime hölgyeim és uraim, ezen összeadásokból kitűnik, hogy a jelenlevő diszes társaság összesen hétsszázhétezer osztrák, azaz, helyesebben magyar értékű forintot sikkasztott át szülőföldjéről New York városába, és hogy az egész közgyűlés aktív vagyona e pillanatban mégis nem több, mint hét dollár és kilenc cent!

Es ez nem is lehet másképp, hölgyeim és uraim!

Utóvégre is minden józan és előrelátó sikkasztó annyi pénzt hoz magával hazulról, hogy néhány évig legalább uri mód megél belőle. De mi ez, mikor a hazánkbéli törvények inhumanitása annyira megy, hogy minden sikkasztót tíz hosszú évre kitölt a szent haza és ezzel egész Európa földjéről!

Ez ellen tenni kell valamit hölgyeim és uraim! Nem a magam érdekében szólok, mert engem már csak néhány hónap választ el az előlévőtől, és akkor majd belemarkolok jó mélyen jelenlegi princípálisom kasszájába, és dusan megrakodva dollárokkal vidáman visszazököm Magyarországra! De mit tegyenek egyesületünk fiatal tagjai, akiket még sok-sok év választ el ezen áhitott időponttól, akik oszlog a katonai hatóságokkal is össze vannak különbözve és így még tíz esztendői vezeklés után sem szökhethetnek haza? Ezeket kell segitünk! És a segitségnek csak egy módja van:

Fel kell fedeznünk egy hatodik világrészt !!

Végeire is egy sikkasztó sem teheti kockára könnyelmű módon egészségét és senki sem szökhetik át Polinéziába. Ami pedig p. o. Elő-Indiát illeti, azon helyek, melyek felett valamely európai állam gyakorol erkölcsi fennhatóságot, sikkasztási szempontból teljesen használhatatlanok. Szükségünk van a megszökés és visszazökés közötti időre egy új világrészre, egy új világrészre, mely minden bajunkon segitene! Ha ugyanis egy egészséges sikkasztó életkorát hatvan évre teszszük s permutáljuk az új világrész segitségével lehetséges szökéseket, kitűnik, hogy jólétünk biztosítva volna az emberi kor legvégső határára! Fel kell tehát fedoznünk a hatodik világrészt!

Igen ám, de hogyan? ...

ÖTÖDIK FEJEZET,

melyben a szerző megfelel a feltett fogas kérdésre.

Nyájias olvasó! Te bizonyára éppen annyira meg vagy akadva, mint a *Hungarian Gentleman*ek elnöke. Nos, kedves olvasó, én megmondom néked, hogy kell a hatodik világrészt felfedezni, megmondom ezt pedig:

A hatodik világrész felfedezése

vagy

Három magyar sikkasztó kalandjai

című legújabb könyvemben, mely a jövő hó folyamán jelenik meg *Hachette* és *Cie*-nál, akik, amint a címlapon láthatod, a jelen diszes munkának is kiadó! A fentnevezett mű is érdekes és bizarr társadalomban fog játszani, melyet kétségkívül már ezen könyvemmel sikerült Veled megkedveltetnem, és így fölöslegesnek tartom, Téged nyájias olvasó, megvételére külön felszólítani.

Addig is, míg legújabb kötetem megjelenik, kívánok Néked minden jót, hűségese olvasóm, vagyis hogy regényhőseim zengzenges nyelven szóljak:

Isten őrizzen meg Téged Rudnay főkapitánytól!

— Vége. —

Franciából fordította:

— h.ó.

A tekintély.

— Kép a jövőből —

A Zálogház tulajdonosok Országos Szövetsége vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. Az egyesültek többek közt az a célja, hogy tagjai társadalmi állásának nivóját a foglalkozásuk tekintélyét emeljék.

A zálogház (miután az Országos Szövetség már elérte célját): Köszönöm uraim, nagyon köszönöm... (a tábornokok félrevonulnak.)

A polgármester: Mivel városunk e nem várt szerencsére nem készülhetett el oly díszszel, amely egy zálogház tulajdonost méltán megillet... (kezét akar csókolni.)

A zálogház: Csak hagyja...

A polgármester: Csak ezzel a kicsiséggel kedveskedhettünk... (a fehérruhás lányok előlépnek, a zenekar rákezd az „Udu neked a győzelmi koszorúban” című dall.)

A zálogház: Igazán, uraim... (Virágos.) Ez nagyon kedves...

A polgármester: A város fogatai előálltak! Meltasszék beszállni...

A zálogház: Melyikbe?

A polgármester: Mind a háromba. Zálogház tulajdonosnak ez kijár...

A zálogház: (szerényen csak egy kocsiba ül) Köszönöm...

A polgármester (int a népek. Óriási údvivitalgás.): Nos, mit szól ehhez?

A zálogház: Nagyon szép. De a katonaság, hol a katonaság?

A polgármester (titkos mosolygva): Mindjárt meglátja! (Az egyik utcasarokban elrejtett katonabandát rákezd. Soroz. A fellevegárok megdörögnek az ágyuk.)

A zálogház: Pompás!

Egy szegény asszony: Uram! (kérve nyit dob a robbogó kocsiba.)

A polgármester (zavartan): Boocsánat...

A zálogház: Óh, ne törődjék ezzel, uram! Hozzát vagyunk mi már ehhez szokva...

(Függöny.)

— o. —

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

**** Reakció.** Alig kezdték meg lelkes műbarátok a vidéknek belevonását a művészeti életbe, máris több helyről halljuk az ellenkezőt, a székszis, a reakció hangját. Aminek mi itt a fővárosban örülünk, azt lohasztó kétkedéssel fogadja itt is, ott is az érdekeltek vidék. Csodáljuk, hogy éppen a vidéki sajtónak néhány organuma az, amely szöcsövévé válik a batorlanításnak, holott éppen a sajtónak volna föladata a vidéken lelkesedést kelteni, szítani az ideális törekvések, táplálni erősen, bizodalommal a művészet népszerűsítésére irányuló akciót. Dícsérettel emlékszünk meg nagyobb vidéki lapjainkról, amelyek híven teljesítették kulturális feladataikat. Viszont nem értjük például azt a beszédet, amelyivel a szegedi *Közölemény* című lap ezt a kérdést tárgyalja. A lap dementálja azt a hírt, hogy Szegeden *Képzőművészeti Társulat* alakul. Nyilván a műpártoló egyesület érti alatta, amely *Hock János* akciójára kél életre az Alföld metropolisában. Azt kéri a lap, hogy a társulatnak kik legyenek tagjai? Lenne-e annyi tagja, hogy érdemes legyen társulatot alapítani? Ki adja a szükséges pénzt? A műbarátok és műpártolók. De kik azok? Olyanok — ugymond — nincsenek Szegeden. Vagy talán a várost akarják beugrasztani a műpártolásra? A várost — így folytatja — amelynek nincs pénze a rendőrei és tüzoltói nyomorának enyhítésére, a kis hivatalnokok lakbérére, a tisztviselők fizetésének arányosítására, a tanyai utak javítására, a tanyai központokon templom építésére, kövezésre, közvilágításra, a szegényügy rendezésére, gyermekmenhelyek létesítésére és ezer más közérdeklő dologra? Nem akar, azt a lelketlenséget nem lehet kívánni ettől a várostól, mely a házi szükségleteit sem képes kielégíteni másfél milliós költségvetéséből. Mi még ráérünk arra hogy képzőművészeti társulatot alakítsunk. Először jöletet kell teremteni, azután műizlést és közönséget, s csak azután lenne életképes a — társulat.

Igy ir a *Közölemény* s mint e sorokból látható, ellenséges állást foglal el a művészeti akcióval szemben. Kár az ilyesmire vállalkozni. Kár növelni a tudatlanság veszegetett ellenszenvét, amelylyel az az elvontabb javak, s így a művészet ellen is dolgozik. Ne féljenek a szegediek, nagy áldozatokat nem fog tölük a magyar művészet kérni. Ha egy csomó derék ember összeáll s egy pár krajcár havi díjjal egyesületet alkot, amely lehetővé teszi, hogy a *Nemzeti Szalon* évenként kétszer levigyen egy-kétszáz ké-

pet, amelyet mérsékelt belépő díjért megtekinthet a közönség, hát ebben mi nagy áldozat van? S ha aztán a gazdagabbak megvesznek egy-egy képet, minő hátrány származik ebből Szegedre? Nem szabad tulajdonság szükkeblőnek lenni s minden ideális eszme fölvetésénél rögtön ijedten eltakarni a bugyellárist, nehogy egy pár krajcár kiguruljon belőle.

A másik lap, amely hasonló idegenkedést árul el egy tervezett művészeti társaság iránt, a *Kassai Felsőmagyarország*. Valaki azt proponálta, hogy alakuljon Kassán egy tudományos, művészeti és irodalmi társaság, amely a felvidék e nagy központjához méltó módon magába gyűjtse az összes kulturális erőket. Laptársunk lehetetlenségnek tartja ezt s mi erről fájdalommal vesszünk tudomást. Kassa vezető város volt a magyar művészet multjában, dicsőséges emlékei vannak s minden időkre bele van írva a magyar műtörténelembe. A modern kassaiak megtagadnák a régieket? Vagy oly lekizdhetetlenül nehéz egy kis érdeklődést kelteni ekkora centrumban a művészet iránt? Nem hiszszük. Kassán számottevő és híres műtörténészek és műbarátok élnek, számos a vidék amatőrje és dilettánsa, amiről fényes bizonyítékot adott ez a szép város a mult évi amatőr-kiállításán. Azokat az erőket, amelyek akkor oly szépen és hathatósan egyesültek, nem lehetne-e állandóan együtt tartani?

Nem akkor, ha székszissel fogadunk minden idevágó indítványt. Ha így gondolkodott volna az öreg *Barabás* és egy pár lehetséges barátja, Budapesten sem támadt volna a Képzőművészeti Társulat.

**** Az Országos Színész-Egyesület bálja.** Az Országos Színész-Egyesület által rendezendő bál, amely február tizenegyedikén lesz, fényesen ígérkezik. A bál védnökséget elfogadták: *Percezel Dezso* belügyminiszter és neje, dr. *Wlassics Gyula* kultuszminiszter és neje, *Szell Kálmán*, *Böllöny József* kolozsvári intendáns és neje, *Priele Kornélia* és *Márkus Emilia*. Ezenkívül *Márkus József* főpolgármestert kérik meg a védnökség elfogadására. A meghívók szétküldését a napokban kezdik meg.

**** Új eredeti színmű.** *Pekár Gyula* író-társunk modern tárgyú színművön dolgozik. A darab hőse a szerző novelláiból ismert *Dodó* főhadnagy. A darab, amelynek még nincs címe, a *Vigszínház* számára készül s valószínűleg még ebben az évadban bemutatásra kerül.

**** Növendékszínészek előadása.** Az Országos Színész-Akadémia növendékei e hó 29-ikén, vasárnap a *Vigszínházban* nyilvános próbaelőadást tartanak, amelyen *Pailleron* vígjátéka *A hol naktornak* kerül színre. Az előadásban a következő növendékek vesznek részt:

III. évesek: *Barna Jolán*, *Jankó Abigail*, *Imrey Edith*, *Gábor József*, *Sebestyén Géza*, *Székely Adolf*, *Magas Béla*. — II. évesek: *Németh Irma*, *Batizálai Giza*, *Garái Ilona*, *Szécsi Sarolta*, *Kaczér Etel*, *Havas Jenő*, *Novák Árpád*, *Gyulai Zsiga*. — I. évesek: *Ecsi Emilia*, *Szentmiklósi Irén*, *Földesi Vilmos*, *Wlassics Géza*, *Szöke János*, *Fekete Lajos*.

**** A Népszínház újdonsága.** A *Népszínház* legközelebbi újdonsága, mint már megirtuk, *Hesvi Józsefnek* és *Karacz Vilmosnak* *Hajnali harangosa* című népszínműve lesz. Az új népszínműből, amelyben *Blaha Lujza* játsza a főszerepet, már javában folynak a próbák. Bemutatója, értesülésünk szerint, a jövő héten lesz.

**** Hangversenyek.** *D'Albert Jenő* hónapli hangversenyére már elfogytak csaknem az összes ülőhelyek. A mester különös kívánságot folytat, amely szerint a tanuló ifjúságnak is alkalmat akar nyújtani, hogy őt megfigyelhessen, kivételesen kisebb számu és olcsóbb ülő- és állóhelyeket rendezett be az estélyi rendezője *Mery Béla* és a *Royalterem* erkélyén amelyekre mártól kezdve jegyek kaphatók. — *Messiaert János* a lipótvárosi kaszinó mult szombati művésztényén egy családdal hódította meg magának a közönséget. A kifutó művész, aki eddig Franciaország kivételével már is egész Európában ismeretes kiterjedt körutai folytán, eleinte *Hermann* tanárnál a *hegedűművészi pályára* készült, míg a híres frankfurti *Stockhausen* tanár föl nem fedezte ritka meleg, esengő hangját. Budapesti dalestélyt pénteken február 6-án tartja meg a *Royal* teremben. — *Február 15-én* fogunk megismerkedni *Pregi Mercellával*, akit eddig nem hallottunk Budapesten és akit sokan *Bartó* legnépszerűbb utódának tartanak. *Pregi* olasz szülöttöt származik, svájci születésű és Párisban végezte tanulmányait. Ő volt az első, aki Párisban négy év előtt énekelt *Brahms*-dalokat német szöveggel és képes volt ezen szokatlan lépés ellenére a francia fővárosban nyomban szenzációt kelteni. Fenti estélyek rendezését *Mery Béla* zene-műkorendezésére bízták.

**** Megdölné szerzők.** A *Népszínház* énekes bohózat pályázatán első helyen megdicsért *A költér* című háromfelvonásos darabot *Stóger Aladár*, midiszeri fogalmazó írta. A darab maga különben, mint szerzője bennünket értesít, egy idegen darab után készült. — A *Rosszkor jöttek* című, ugyanezen a pályázaton figyelmet keltett darab szerzője: *Várady Aladár* színházi karmester *Békés-Csabán*.

**** Alpár Irén jutalomjátéka.** A *Kisfaludy-Színházban* szombaton *Csikó Gergelynek Örök Törvény* című drámáját adják, *Alpár Irén*, a színház tehetséges, ifjú tragikájának a jutalomjátékára.

**** A Vigszínház műsora.** A *Vigszínház* e heti műsora a következőképpen változott meg: szerdán *Bodard és Godard*, csütörtökön *Családi örömei*, pénteken *A tekenősbéka*, szombaton *Mozgó fejképek* (Gyve-nedszer), vasárnap délután *A tekenősbéka*, este *Családi örömei*.

**** Az újpesti színházi affér.** Az újpesti rendőri cenzura ügyében legutóbb közöltük *Gyalokay Lajos* államrendőrségi tanácsos levelét, amelyben a tanácsos ur, nagy megnyugtatónkra, kijelentette, hogy ő semmiféle darabot a cenzura szempontjából be nem kért és semmiféle darabot a színpadról le nem tiltott. A magunk részéről, akik a nem nagy jelentőségű újpesti esetben is a színpad szabadsága érdekében tettünk egy pár megjegyzést, a tanácsos ur kategorikus nyilatkozatával teljesen beértük. Ma azonban a betiltott darab-szerzőjétől egy nyilatkozatot kaptunk, amely nemcsak hogy homlok-egyenest ellentétben áll a rendőrségi tanácsos ur nyilatkozatával, de ennek a kis színházi afférnek egy olyan foltátását helyezi kilátásba, amely már nagyobb érdeklődésre tarthat igényt. Az újpesti szerző ugyanis abból az okból, hogy mint ő állítja, a tanácsos ur tiltotta darabját a színpadról, ellene feljelentést tett hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Ez kötelességünké teszi, hogy a tanácsos ur nyilatkozatával még ne zárjuk le az aktákat az újpesti eset fölött. A szerzői nyilatkozat, amelyet ma kaptunk, így szól:

Újpest, 1899. január 23.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg tekintetes szerkesztő ur, hogy becses lapjának e hó 23-iki számában *Gyalokay Lajos* rendőrtanácsos ur aláírásával megjelent nyilatkozata reflektáljak és arra a felvilágosítást megadjam.

E hó 14-én két színdarabot hirdett az újpesti *Kisfaludy Kör* előadásra, az egyiket *Bácsi-kám*, a másikat *Éppen olyan mint az anyja* címen. A tanácsos ur az engedélyt kérő titkárt behívatta szobájába és különféle okok miatt megtagadta az engedélyt. A tanácsos ur látván azt, hogy így nem boldogul, kijelentette, hogy megadja az engedélyt egy feltétel alatt, ha az *Éppen olyan mint az anyja* című darabot levezik a műsorról, mivel egy család részéről feljelentést tétetett a darab ellen. — A kör titkára nem akart a feltételre ráállni. A tanácsos ur belátván, hogy így sem ér célt, más eszközöz nyult: rákényszerítette a titkárt egy olyan nyilatkozat aláírására, melyben kijelenti, hogy nevezett darab elmarad. Ezt a kör titkára az előadás megtarthatása érdekében tette, minthogy a jegyek már el voltak adva.

Ez a hír természetesen Újpesten nagy meglepetést keltett, mivel meglátszik rajta a rojtott cenzura, de meglepett kíváncz engem s azonnal a tanácsos ur budai lakására mentem. Hiába volt minden kéréselem, hivatközösem a főkapitány ur, aki hozzá küldött, — az engedély megtagadott. Ujra felkerestem a főkapitányt, de nem találtam. *Mar most, ha nem tiltotta be a darabot, mert nem engedte meg a darab előadását? Miért akarta a mulatságon féligyűlö formázó a darabot előadás esetén karhatalommal megakadályozni?*

Igy áll a dolog, amelyet a nyilvánosság elé kell vinnem.

Az ügynek azonban folytatása lesz. A tanácsos urat feljelentettem hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Ami pedig a darabot magát illeti, ki kell jelentenem, hogy az semmiféle családra kézzel nem tart, s így a színpadot paszquiszzerű célokra nem akartam felhasználni.

Abban a reményben, hogy szerkesztő ur helyreigazításoként levelemet közölni fogja, maradtam mély tisztelettel nyilatkozás mellett a látogatás szolgája

Herzfeld Dezso,

az *Éppen olyan, mint az anyja* szerzője.

**** A német császárné előadása.** A német császárné kedves meglepetést szerzett a berlini gyerekvilágnak. A császárné parancsára vasárnap délután a *Jancsi és Juliska* operát adták s az előadásra szóló szerzőkötz jegyet a császárné az iskolásgyerekek közt osztott ki. Az előadásban a német császári pár gyerekei is ott voltak.

**** Björnson tiltakozása.** A berlini *Neue Freie Volksbühne*, mint megemlékeztünk róla, előadatta *Björnson* Björnsterne-nek *Lange Pál* és *Parsberg Tora* legújabb, könyvalakban megjelent drámáját. *Björnson* most, kiadója útján, tiltakozik a darab előadása ellen. *Björnson* kiadója a berlini újságokhoz intézett nyílt levelében a szerző ellen elkövetett tapintatlanságnak nevezi az előadást. Az új drámát különben a *müncheni* udvari színház mutatja be „először” február 9-én.

**** Az iparművészeti iskola növendékeinek kiállítása.** Az iparművészeti iskola kebelében fennálló *Művésznövendékek Egyesülete* tegnap nyitotta meg figyelemre méltó kiállítását az *Iparművészeti Múzeumban*. A kiállítás naponként délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig díjtalanul tekinthető meg az *Iparművészeti Múzeum* első emeletén.

**** Papok egy operett ellen.** Emittettük, hogy a *darmstadt* evangélikus papság kérvényt adott át az ottani udvari színház intendánsának, amelyben arra kérték, hogy *Heubergernek* *Az operett* című operettjét, sikamlós volta miatt, vegye le a műsorról. Az intendáns, írja a *Frankfurter Zeitung*, kereken kijelentette, hogy bármely kaszi részéről is visszautasítja a színházi cenzurát. Az operettet a színház természetesen tovább is műsoron tartja.

**** Hangverseny a Hírdömbben.** A *Telefon Hírdömb* hónap (szerdán) este 6 órákor érdekes és változatos műsora (szóló hangverseny) rendez előfizetői szórakoztatására. A programon ének- és zeneszámok, valamint

felolvasások szerepelnek. Közreműködnek: *Kordin* Mariska, *Szántó* Lili, *Vernier* Róza, *Kemény* Lajos, *Kertész* Ödön, *Mihályi* Ferenc, *Ódry* Zsuzsanna, Hangverseny után 11 óráig *éjfélyzenét* közvetít a *Hírmondó*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Egyiptom.** Egyiptomról, az ósi csodák országról újabb diszkrét kapott a magyar irodalom. A *Pátria* irodalmi vállalat adta ki a hatalmas kötetet a közoktatásiügyi miniszter támogatásával. Tartalma egy sor cikk, amelyek magyar tanárok írtak egyiptomi tanulmányutokról s a cikkeket számos kép díszíti. Ezek különösen figyelemreméltók. Az első műintézetekben készült, legelőkeltebb kivétel szövegképek s a különféle szányslatu külön műemlékek valóságos képeskönyvvé avatják a kötetet, melynek értékét még inkább fokozza az, hogy valamennyi angol, francia, olasz és magyar fölvetel a legújabb és ezek kliséi egyesegyedül a tanulmánykönyv számára készültek. *Roskovics* Ignác egyiptomi fölveteleiből egész sereg fényképet bocsátott rendelkezésünkre, melyek most jelennek meg először. *Beöthy* Zsolt a kötet elején hangulatos előszóban vázolja az egyiptomi tanulmányút célját és sikerét, *Goldziher* Ignác egyiptomi tanár, jeles orientálistánk, aki az egész tanulmányutat rendezte, az egyiptomi iszlámról írt épp oly szellemes, mint alapos értekezést, *Platz* Bonifác szegedi főigazgató, Ó-Egyiptom történetét és irodalmát ismerteti két eleven előadásu tanulmányban, *Fogarasi* Albert nagyenyedi kollégiumi tanár, kitől csak az imént jelent meg a *Képes Világtörténet* első kötete, Egyiptom mitoszait tárgyalja, *Sarmasgh* Géza szatmári tanár, Egyiptom és a biblia című közleményben fejtegeti a Szentírás tanulságos vonatkozásait, *Gresits* Miksa A mai Egyiptom történetét mutatja be érdekesítő pragmatikával. *Bodnár* Bertalan hódmezővásárhelyi tanár, Egyiptom földrajzából ad gondos vázlatokat, *Landon* István ungvári tanár Egyiptom növényvilágát mutatja be a maga rendkívüli erettségében, *Maresiss* János besztercebányai tanár, az egyiptomi meteorológiai intézet adatai nyomán magyarázza Egyiptom klímáját saját szerűségét, *Szadeczky* Gyula kolozsvári egyiptomi tanár, A régi egyiptomi építkezések közeleiről nyújt épp oly szakszerű, mint vonzó ismertetést, *Vidális* István selmecbányai liceumi tanár, a búbiás *Kairó* kötetje mutatja be, *Szép* Rezső pozsonyi liceumi tanár, Felső-Egyiptomot méltatja csodálatos műemlékeinek maradványaival, *Gecsényi* Gusztáv soproni liceumi tanár, *Suez* jelentőségéről és tájzépségeiről fest képet, *Kőrösi* László budapesti tanár, a tanulmánykönyv szerkesztője, bevezető cikkében a tanulmányút történetét mondja el s az utolsó közleményben Egyiptom szépségeit mutatja be szebbnél-szebb képekben. A rendkívüli gonddal szerkesztett könyv számot tenne a külföldi irodalomban is, annál inkább pedig a miénkben, ahol hasonló tartalmu és kiállítású ismertető munka még nem jelent meg Egyiptomról. A mű ára pompás kötésben hat forint. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

EGYESÜLETEK.

(Magyarország Vidéki Sörfőzőinek Egyesülete.) Eme név alatt ma Budapesten a magyar sör-
ipar védelme és fejlesztése, különösen pedig Magyarország vidéki sörfőzői érdekeinek védelme céljából egyesület alakult. A Continental-szállóban megtartott alakuló közgyűlésen az ország minden részéből mintegy 65 sörfőző jelent meg. A közgyűlés megnyitása és a megjelentek üdvözlése után, a tanácskozások vezetésére dr. Kulman János országos képviselőt kérték fel. Az egyesületi alapszabályok elfogadása után megkezdtek a szokásos választásokat. Elnök dr. Kulman János országos képviselő, alelnökök *Hatvani-Deutch* Karoly (Budapest) és *Banernöb* Konstantin (Kassa), titkára dr. *Zerkovitz* Imre budapesti ügyvédet választották meg. A választmány tagjai lettek: *Bürger* Albert (Maros-Vásárhely), *Tauber* Mihály (Bátorkesz), *Fischer* Adolf (Eger), *Lepesch* J. (Kassa), *Stein* Sándor (Pozsony), *Deutch* Ignác (Pozsony), *Reischl* Imre (Keszthely), *gelsi Guttmann* Vilmos (Nagy-Kanizsa), *Scholtz* Gyula (Pécs), *Hirschfeld* Samuél (Pécs), *Gerber* Nándor (Ó-Becse), *Löwinger* Jakab (Temesvár), *Czell* Karoly (Brassó), *Tóth* Géza (Póprád), *Mendel* Samuél (Torda), *Newbauer* Sándor (Vágújhely) és *Baer* Róbert (Oravica).
(A Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos Egyesülete) tegnap dr. Kovács János elnöke alatt választmányi ülést tartott. Dr. Baló József a tanítóképző-intézeti nevelés tanításáról érkezett.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Ügyvédek mozgalma.** A budapesti ügyvédi kamarának márciusban lesz a tisztújító közgyűlése. Ebből az alkalomból az ügyvédek körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a kamara választmányát felfrissítsék, s ault intézményeit újakkal váltsák föl. A mozgalom főbb törekvései a következők: 1. A

választmányuk új tagokkal való teljes fölvaltása. 2. A titkári tisztviségnek olyatén átalakítása, hogy a titkári törvényszéki bírói fizetést kapjon, de ügyvédi gyakorlatot ne folytathasson. 3. Az ügyészi, pénztárosi, könyvtárosi és házkézeli tisztviségek fizetésbeli állások legyenek. 4. Szállítsák le az iroda és ház fenntartására, a világításra és fűtésre, valamint az irodai szükségletekre eddig szánt horribilis összegeket. 5. A segélyre szoruló arányosan részcsüljenek pénzsegélyben s ne kapjon az egyik 100, a másik meg 1000 forint segélyt. 6. Szállítsák le a házbér, házfenntartás költségeit. 7. Szállítsák le a tagsági díjakat is 10 forintra, amely összegnek felerésze már a nyugdíjra fordítható.

E pontozatok értelmében a márciusi közgyűlést megelőzőleg több indítványt fognak bejelenteni.

§§ **A Schaeffer-Bérczi párbaj.** A szerb király zsarolót nyomozta lázas izgalommal a fővárosi rendőrség, mikor dr. Schaeffer József fővárosi ügyvédnek, aki egyik védenő érdekében járt a főkapitányságon, afféje akadt Bérczi Béla rendőrkapitánnyal. Az esetet akkoriban a napilapok is pertraktálták, mire Bérczi kapitány egy rendőrségi kommunikében adta elő az esetet. Erre dr. Schaeffer egy nyilatkozatban azt jelezte, hogy az nem egyéb, mint *valótlanságok konglomerátuma*, s hogy intézkedni fog, hogy elégtételt kapjon e *hírhedt rendőri alaktól*. Bérczi erre *Sacellary* Mihály és dr. *Róza* Vilmos utján provokálta dr. Schaeffer Józsefet, aki dr. *Kenedi* Gézát és dr. *Hartmann* Eleket nevezte meg segédeitül. A párbajfelek a múlt év február hó 1-én jöttek össze a Fodor-féle vívóteremben. Az első összecsapás eredménytelen volt, a másodikat pedig meggátolta a rendőrség, amely időközben megjelent a vívóteremben. Erre a felek elhatározták, hogy másnap újból találkozhatnak. Időközben azonban megindult Bérczi ellen a fegyelmi eljárás, egy röpirat is jelent meg, amely a rendőrkapitányt becstelenn vádalkal illette. Ezek folytán dr. Schaeffer fülöslegesnek tartotta, hogy a párbaj színhelyén megjelenjen. Március elején a fegyelmi vizsgálat véget ért s ekkor dr. Schaeffer készen nyilatkozott a párbaj folytatására. Bérczi erre kijelentette, hogy most már nem reflektál az elégtételre. Ezután dr. Schaeffer, *Sebest* Ferenc honvédszádos és *lovag Chülinszky* Sándor honvédfőhadnagy utján kihívta a rendőrkapitányt, aki dr. *Bavacs* Marcell és dr. *Bunzl* Alfrédet kérte föl a segédkezésre. A párbaj március hó 16-án folyt le és Bérczi megsebesülésével végződött. A budapesti büntető törvényszék *Czárán* István ítélőtáblai bíró elnöke alatt ma délelőtti tárgyalta ezt az ügyet. A párbaj előzményeit Bérczi Béla ismertetése s vallomását dr. Schaeffer is megerősítette. A segédek a párbaj szabályszerű lefolyását konstataáltak. Dr. *Gál* alügyész a vádlottak ellenében két *rendbeli párviald* vétségének vádját emelte. A törvényszék erre a vádlottakat egyenkint 8-8 napi *államfogházra* ítélte s a bünygi költségek viselésében is elmarasztalta. A vádlottak eleinte megnyugodtak az ítéletben, de amikor hallották, hogy az ügyész főlebb, ők is felebezést jelentettek be.

§§ **Szabadiábra helyezés.** *Löbl* Zsigmond és *Löbl* Kalmán, a *Löbl*-testvérek *Lipót-téri* cég tagjai január hó elején csöbbe kerültek. A tömeggondnok vétkes bukás miatt feljelentést tett ellenük az ügyészségnek, amelynek indítványára a törvényszék elrendelte a vizsgálatot. Január közepén *Drill* Béla vizsgálóbíró a *Löbl*-testvéreket a vádpontokra nézve kihallgatta és az ügyészség indítványát, hogy ellenük a vizsgálati fogságot elrendelje, mellőzte. Az ügyészség felebezése folytán a törvényszék elrendelte a vizsgálati fogságot és amint megírtuk, január 18-án a két *Löbl* letartóztatták. Védőjük, dr. *Vais* Sándor a törvényszék határozata ellen a táblához felebezett, ahol *Dessauffy* Marcell táblai bíró előadása alapján ma döntöttek az ügyben. A tábla a vizsgálóbíró álláspontját fogadta el és a szabadiábra helyezést rendelte el. Ennek folytán ma már védőjük jelenlétében szabadiábra helyezték a két *Löbl*.

§§ **Átlétak küzdelme.** Harmadikban tárgyalta ma a büntető járásbíróóság a *Gerenday*-*Aldassy*-féle ügyet. *Gerenday* György, a Magyar Átlétikai Klub volt alelnöke, azzal vádoit *Aldassy* Imrét, hogy ez őt löléssel fenyegette. Az első tárgyalást újabb tanúk kihallgatása végett elsnolták. Ugyanez okból halasztották el a második tárgyalást is. Ma délelőtti végre ítéletre is került sor a rég húzódo afférban. A bíró ugyanis *életvesztéssel fenyegetés* kihágása miatt *Aldassyt* 100 forint fö- és 50 forint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott felebezett.

§§ **Az ékszerlovaj.** *Löwy* Jakabot, aki *Ellinger* Albert Andrásy-utján ékszerész boltját oly vakmerően feltörte és kirabolta, ma délelőtti kísérték az az ügyészséghez. Az anyját és az öcsét ellenben, akik szintén lovoltak tartóztatva, szabadiábra helyezték.

§§ **Ötvenkét sikkasztás.** *Löcséröl* táviratozza tudósítónk: Az itteni törvényszék *Brasz* Bódog kubachi kőbányázót két napi végtárgyalás után *ötvenkét rendbeli sikkasztás* miatt másfél esztendő börtönrre ítélte. A végtárgyalásra nyolcvanhárom tanút idéztek meg.

§§ **Elkeresztelés.** A büntető járásbíróóság előtt ma volt följáratlagos tárgyalása annak az elkeresztelési kihágásnak, amelylyel *Tatay* Vilmosné vádoit *Tóthfalussy* plébánost. Tatayné elváltan élt férjétől, aki áttért a katolikus vallásra s a felesége tudta nélkül a két fiát is megkereszteltette. Az első tárgyaláson a plébános elmondta, hogy szabályszerű bizonyítványt mutatott föl *Tatay* Vilmos s ennek alapján, annak rendje és módja szerint két kiskoru fiával együtt megkereszteltette. Az igaz, hogy a keresztelésről nem értesítette az óbudai rabbit, de ezt, nözete szerint, a törvény nem is kívánja. A tárgyalást néhány tanu kihallgatása után elhalasztották, s kötelezték *Tóthfalussyt*, hogy a mai tárgyalásra mulassa be azt a bizonyítványt, amelyet *Tatay* megkeresztelése előtt neki fölmutatott. *Tóthfalussy* ma fel is mutatta a vitás bizonyítványt, s aztán megvetőleg fordult oda a panaszosnó ügyvédjéhez, dr. *Káldor* Gyulához:

— Furcsának találok, hogy egy zsidó *iskolási* följelentésére engem törvény elő cítlának.

Dr. *Káldor*: Én itt nem mint zsidó, hanem mint a felem képviselője jelentem meg, és kérem a bírót, hogy utassza ezért rendre a vádlottat. Ezután hosszasanban fejtegette azt, hogy *Tóthfalussy* törvényellenesen járt el, s kérte a megbüntetését.

A bíró azonban *Tóthfalussyt* a vallás ellen való kihágás vádja alól fölmentette azzal a megokolással, hogy a kiskoru gyermekek követni tartoznak az apjuk vallását, s megkeresztelésükhöz semmiféle külön bizonyítvány nem szükséges. *Tatay* Vilmos pedig elöget tett az áttérésnél megkövetelt formáknak akkor, amikor a főrabbinál két ízben bejelentette, hogy a katolikus hitre akar térni, s az erről szóló okmányt *Tóthfalussy*nak bemutatta.

A panaszosnó képviselője az ítélet ellen felebezést jelentett be.

§§ **A Parisien bukása.** A budapesti büntető törvényszék ma folytatta *Fekete* Gyula bíró elnöke alatt a tegnap megkezdett végtárgyalást *Czelder* Alajos, *Diamant* Mór és *Hermann* Frigyes ügyében, akik mint *Parisi* mulató nevű vállalat tulajdonosai és vezetői alkalmazottakit óvadékaik elsikkasztották. A végtárgyalás a nagy esküdtészi teremben folyt le óriási közönség jelenlétében, mely legtöbbször pincérekéből és Budapest éjjeli alakjaiból toborzódott. A mai délelőtti tárgyalás folytatott a tanukihallgatásokat a kaucióssikkasztások ügyében. A délutáni tárgyalás a vádbeszéddel kezdődött, amelyben *Bókai* Gusztáv alügyész mindhárom vádlott megbüntetését kérte sikkasztás miatt, de a családi vádat *Czelder*rel szemben eljette. Dr. *Hets* Ödön és *Bácskay* Albert védők plaidoyerjének meghallgatása után a törvényszék este 7 órakor meghozta ítéletét. *Czeldert* két rendbeli sikkasztásért két évi börtönrre, *Diamant* Mórét két sikkasztásért három évre, *Hermann* egy évre és hat hónapra ítélte a törvényszék. A család vádja alól *Czeldert* az ügyész indítványa értelmében fölmentette és mindkét első vádlottat kártérítésre is kötelezte a törvényszék.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, január 24. Montenegro fejedelme néhány napra Konstantinápolyba jön s innen *Szofába* utazik.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, január 24. A horvát tartománygyűlésben ma folytatták a költségvetési vitát. *Popovics* Vazul István, a budapesti Thökölyianum igazgatója védi *Khnen-Hedervary* bán kormányzását és hangsúlyozza, hogy minden téren haladás észlelhető. Polemizál azután az ellenzéki szónokokkal és megtámadja azokat a tanítókat, akik a bizalmatlanság magvát hintik szét. Reméli, hogy ebben a tekintetben, a közoktatásügy új főnöke rendet fog csinálni. Meg vazyok győződve, ugymond, hogy a papság felekezeti külömbégség nélkül arra törekszik, hogy belevéssa a tanuló ifjúság lelkébe a keresztény elveket, de sajnálatosnak tartjuk, hogy egy *egyházfejedelm*, aki még hozzá idegen (a szónok eszavakkal *Drohobecsky* körösi görög-katolikus püspökre céloz), a gyűlölet és vallási túrelmetlenség magvait hinti szét, amint ez *Disznikben* és *Pragmelen* történt. (Helyeslés a szerbek padjain.) Remélem, hogy ezeknek a botrányos fellépéseknek mihamarább végük lesz.

A szónok ezután a legmelegebben ajánlja az országos közoktatási tanács behozatalát. Megröjja, hogy a tanítóknak képzése apácákra van bízva, akiknek vállalosságát tiszteli, de azok, akik lemondtak a világról, nem lehetnek nevelők a tanítóknak, akiknek az a hivatásuk, hogy a világban működjének. Én ellenzem azt is, hogy a *jezsuiták* bejőjenek az országba, hogy ifjúságunkat neveljék, mert ők a vallási túrelmetlenség terjesztői.

KÜLÖNFELEK

Halálos ágyon . . .

Halálos ágyon vergődven az asszony
Kívánja, hogy papot hívassanak.
Nagy búne van; ne hogy lelkén maradjon,
Mossák le a fölöldozó szavak.

Megjő a pap kezében szent kereszttel
S a bűnös asszony ágyához megyen.
Amaz meggyónja vétkeit keservvel,
Tőredezett szavakban csendesen.

A búne volt, hogy szeretett egy embert,
Ki őt a sárba lökte egykoron.
Neki a része gúny és gyűlölet lett,
S a férfi élt tisztelve, gazdagon.

S egy fia van az újvilágba, messze,
Kit ő nevelt föl, küzdőben nyomor között;
S kit, mert csak anyja bús nevét viselte,
A megvétel bűjdosni üldöztött . . .

Hörög szava cselekszik sóhajától,
S könyek között imádságot motyog.
Megnedvestülnek szeme záporától
A reszkető kezek s a vánkások.

— Földaldek — így szól az ifju lelkész —
Mert szörnyűséges bűnöd vádja tép,
De, mielőtt a boldogok közé mégyesz,
A tisztító helyen szenvedsz előbb . . .

Halott az asszony. És a menny fölé ment
Az angyal-nép hozzá röppöl, siet,
Kit elítélték s megvetettek itt lent,
Hol bűt okoz és bűn a szeretet! . . .

Bán Aladár.

— Uj reklámok. Sehoh a világon nem eszelnek
ki olyan élelmes reklámokat, mint Amerikában és
Angolországban. A londoni *Strand-Magazine* az első
oldalán, ahol eddig még soha sem közölt hirdetés,
tavaly egy kilenc szövből álló reklámját közölte egy
angol borkereskedőnek. A kereskedő ezért ezer font
sterlinget fizetett. *Hall's Wine* — ez volt a drága
hirdetés szövege. Valaki megkérdezte a kereskedőt,
hogy ez a drága hirdetés kifizetődik-e. Hall azt felelte,
hogy számítása és tapasztalatai szerint a reklámja
hat év múlva fog gyümölcsösölni.

Egy *quebeci* cipész sokkal olcsóbb áron ügyesebb
reklámot készített magának. Minden cipő
és csizma talpára, amelyet készített, homoruan be-
vésette a nevét. Így vevőinek minden egyes lépését
a maga hasznára értékesítette. Ugyanis a porban
a cipőtálp homoru része kidomborítja a cipész
teljes nevét és készítményei szabott áráat.

Párisban nemrég a nagy kőruton tiz elegánsan
öltözködött fiatal ember járkaft föl és alá. Hosszan
alálógó szöke hajfürtökkel nagy föltűnést keltekett;
az asszonyok megálltak és bámulták őket. Amikor

azután már együtt volt a megfelelő tömeg, a tiz fiatal
ember lerántotta kalapját és — óh csodák csodája —
a kalapokkal együtt a szöke hajfürtök is eltűntek,
lévén azok egyszerű vendéghajjak. Ez után az
első csoda után egy nagyobb következett. A tiz
fiatalember meghajolt a tömeg előtt, és látható lett
a sima helye a hajuknak. A rózsaszínű bőrön pedig
ez állt:

!!! Minden este kileno óráker !!!
az ELDORÁDÓ-kávéházban
?! HANGVERSENY ! ?

Persze, hogy tiz fejről olvashatta a közönség
ezt a hirdetést, megteletet naponta az Eldorádó-kávé-
ház. Ez az eldorádó állapot azonban nem soká
tartott. A rendőrség beleavatkozott a tarfejűek rek-
lámjába. Letartóztatta mind a tiz fiatalembert, mert a
hirdetésért a hirdető föl nem fizette le a bélyegille-
tétet. A törvény szerint pedig a rendőrség köteles
mindazokat a hirdetéseket, plakátokat elkobozni, ame-
lyekért a bélyegilletéket nem fizették le. Már-már
fél volt tehát, hogy a tiz fiatalembert — a törvény
parancsa szerint — meg kell skalpozni. Szerencsé-
jükkre a párisi rendőrség jószívű és megkegyelmezett
nekik.

— Az első hó. Amit alanyi és egyéb költők
annyi sokszor megénekelték: — az első hó, még
mindig várat magára Budapesten. Harminchétf év óta
az első hópíhek mindig megjelentek novemberben
vagy decemberben, fekete karácsony azóta mindössze
csak négy volt. Az *Időjárás* most összeállította, hogy
mikor esett le 1861. óta Budapesten az első hó, a
következőkben:

1861. november	20.	1880. november	9.
1862. "	20.	1881. október	28.
1863. december	4.	1882. november	14.
1864. november	8.	1883. "	11.
1865. "	22.	1884. "	15.
1866. október	26.	1885. "	18.
1867. november	6.	1886. "	24.
1868. december	20.	1887. december	8.
1869. "	13.	1888. november	22.
1870. november	30.	1889. "	27.
1871. "	7.	1890. "	28.
1872. december	19.	1891. "	5.
1873. november	22.	1892. "	21.
1874. "	12.	1893. "	8.
1875. "	21.	1894. "	24.
1876. "	4.	1895. "	21.
1877. december	12.	1896. "	22.
1878. november	2.	1897. "	26.
1879. október	16.	1898. "	—

A szegény emberekre nézve bizony nagy kár,
hogy még mindig nem volt hó, amelyet el kellett
volna tisztítani az utcákról. Hanem az a hasznunk
mégis megvan eddig, hogy reménykedhetünk, hogy
jövőre nem lesz szójátékos, aki mondaná:

— Hol van a tavalyi hó?

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyano de Bergerac kalandjai.)

(47) — LOVAGREGÉNY. —

— Nem szeretném magamra haragítani a
gróft, szolt Cadignan. Lehetleg zajtalanul kel-
lene hát végeznünk a nemes lovaggal, ugy Coli-
gnac ur meg se tudja a történetek! Legjobb
lesz, ha a cussani országuton várjuk be ő
kelmét, elegendő távolságban a kastélytól!

— En viszek egy palack szentelt vizet,
hogy megtörjem a hatalmát — szolt a sekrestyés.
— Nagyon helyesen lesz, válaszolt a bíró.
— En kaszát viszek!
— En a vizipuskám!
— Helyes, helyes, csak fegyverkezesetek fel-
minél jobban; a többiek is, ki kést, ki botot, de
el ne felejtsetek néhány jó erős kötelet, hogy
legyen mivel megkötözünk a fogolyt!

— Gavisac, Pierre Cornu és Lescuyer majd
lesbeállnak a kastély közelében, és ha észreveszik,
hogy indul a boszorkánymester, majd előre sza-
ladnak jelentést tenni nekünk az Arany kereszthez!

— Megértettük, bíró ur, szolt készségesen a
kijelölt három ember.
— Ugy és most váljunk el. Egy óra múlva
találkozunk az Arany keresztnél. En addig is
rendbehozatom a börtönt és tettek két jó erős
reteszt az ajtajára. Vizontlátásra egy óra múlva!

— Egy óra múlva!
— Az Arany keresztnél.
Es ezzel elszökdétek a parasztok, ki-ki meg-
télve az utolsó előkészületeket a nagy hadjárata.

Öt óra volt pontban, mikor Cyano kilova-
golt a kastély kapuján.

A gróf és a márkí hiába igyekeztek rábírni,
hogy fogadja el legalább a kíséretüket néhány
mértföldnyit utra; Cyano hajthatatlan maradt, és
guyos mosolylyal az ajkán, meroven a szeme
közé nézve a kapukba kiállott nőknek, egymá-
gába lovagolt át lassan, lépésben a falu fő-utján.

Mihelyt háta mögött maradt a falu, meg-
gyorsította lova járását, s fűtyörészve ügetett
Saint-Sernin felé.

A keresztutnál pedig, az arany kereszt mel-
lett, már várta Cadignan áldozatát.

Landriot apó, a koresnáros, mint hadnagy
szerepelt a hadseregben. Ő vezényelt, ő esopor-
tosította az erőket, legelőll állván a bíró, utána
Landriot egy hatalmas espiórúddal és a sekres-
tyés gőresesen szorongatva kezében egy flaska
szentelt vizet, ő utánuk pedig sorban a többiek,
a lelkes colignani lakosság, állig felfegyverkezve,
mint a kik az ördögöt készülnek elfogni.

Landriotnak ezenfelül egy pompás taktikai
gondolata támadt. Egy kötelet feszített át az
országuton, körülbelül fél méter magasságban,
ugy hogy a lónak okvetlen be kellett akadnia
lábával, ha Cyano esetleg szökéssel akarna me-
nekülni.

Pierre Cornu, az egyik kiküldött kém lélek-
szakadva jött jelenteni:
— Jön! jön! Két perc múlva itt lesz!

Egy másodperc alatt fegyverben állt az
egész csapat; a bokrok között olykor-olykor fel-
tűnt Cyano tollas kalapja, s a lódobogás gyorsan
közeledett.

A bírót egy percre elfogta a gyengeség.
Gyorsan elismételte magának a titkos rendőr
szavait, és bátorítólóg mormogta maga elé:

— Kötelesség! . . . Szent vallás . . . a ki-
rály! . . . és csakhamar visszanyerte bátorságát.
Ekkor Cyano bekanyarodott az uton.

Lova a sok fegyveres láttára ijedten megállt.
— Mi az ördög bíró uram, hát nem állott

+ Sarah Bernhardt Sardouról. A nagy mű-
vésznök szeretnek megfigyelni és mostanában meg-
figyeléseiket szeretik papírra is vetni, hogy nyoma-
tásban láthassák azokat. Sarah Bernhardt Victorien
Sardou egy darabjánban neki szánt szerepet tanult be
s ez alkalommal megfigyelte a kiváló drámaíróit. Meg-
figyelései a Petit Bleu-ben a következőképpen látak
napvilágot: Sardou munkamódja egészen sajátos
jellegével erősen letelepít és megigézett. Először is
a kis szerepekkel foglalkozik s minél előbbre jutnak
tanulmányai, annál inkább bontakoznak az ese-
mények, bővíl a szemhatár, ugy hogy a keret,
amelyben a cselekvénynek lejátszódnia kell, szűknek
tetszik, ugy hogy a falakat szinte szét kell tolni, a
butorokat messzebb kell állítani, hogy a megdagadt
cselekménynek elég levegője, elég tere legyen. Sar-
dout mint nagy zsarnokot festették nekem; én ellen-
ben nagyon engedékenynek találtam s azt tapasztal-
tam, hogy környezetének a hatása elől nem zárkózik
el, sőt sok esetben egyenesen a maga impresszióit
elnyomja mások kedvéért. Mindenki publikum a szá-
mára: tüzölt, gépész, statisztá. Ebben a tekintet-
ben az idősebbik Dumas, a szírendezés királyá-
nak iskolájához tartozik. Mint ez, ő is ide-
ges, de türelmes ideges, mint Dumas, ő is köny-
nyen rábírató arra, hogy prózájának egy-egy
részét áldozatul hozza; a törlesek ritkán esnek neki
különösen rosszul. A mellett semmi sem kerül ki a
figyelmét. Egyetlen részlet sem, akármilyen csekély-
kének látszik is. Kipróbálja a szöveget, pamlagokat,
az ajtókat, amelyeket kinyitogat és bezár, megvá-
laszolja a szövegeket, a háttérből megvizsgálja a
perspektívát, fölmege a legmagasabb karzatra, hogy
meggyőződjék arról, vajjon a legolcsóbb helyeken is
jól látja-e, amint a közönség sir, kaos, *détres*
minden szerepet, látja őket, meghal bennük, keresz-
tül-kasul járja a színházat és egyetlen próbán
háromszor-négyszer is megjátszsa darabját. A hideg
ellen nagyon érzékeny s azért bundájába jól bebur-
kolódva jelenik meg. Bundáját átadja a színházi
szolgának. De alig ül le, máris dühöng a léghuzam,
a hideg, a szél ellen, követeli vissza a bundáját,
belébujuk ujra, meg ujra leveti, a nélkül azonban,
hogy a megkezdett munkát csak egy pillanatra is
abban hagyja. Három óratát belefáradva ebbe a
gimnasztikába, valami könnyü lakomát csap; meg-
eszik néhány süteményt, amelyet különben megoszt a
eszínészekkel s leöblíti borral, amelyet a portugál ki-
rály küldött neki ajándékol. S a mellett fáradhatatlanul
szörja a vidám történeteket, adomákat.

+ Álom. Egy részeges uriember mesélte:
— Mily borzasztó álom volt az éjjel! Kép-
zelje csak, egy szigeten voltam!
— Nos, és?
— Hát ez nem elég borzasztó? Köröskörül
csupa víz! . . .

el szándékától? szolt rendithetetlen nyugalom-
mal Cyano.

— Ó Felsége a király nevében! Ön fog-
lyom! kiáltotta a bíró, igyekezve mentől öblö-
sebbé tenni hangját, nehogy észrevegye valaki
titkos izgatottságát.

Azután hivei felé fordult:
— Fegyverezék le a fogolyt!
— En magam nem maradhatok, kedves bíró
uram, de emlékke itt hagyom önnek ezt!

Es ezzel három hatalmas korbácsütést
mért Cadignan arcára, megsarkantuzta lovát, s
átörve a parasztok félkörén tovább vágatott az
országuton.

Körülbelül husz lépés távolságban a szegény
ló beleakadt a kötélbe s lovasával együtt elterült
az uton.

Esésközben Cyano iszonyu átkot kiáltott,
melyre a colignaciak örömrivalgással feleltek. Az
egész csapat odarobant és mielőtt a lovac feltá-
páskodhatott volna, teljesen lefegyverezte és
megkötözte ugy, hogy még az ujjait sem bírta
megmozdítani.

Főlemelték és a lovac csodálkozva érezte,
hogy valaki locsolgatja az arcát. Felvetette szem-
tét és szemközti látta magával a sekrestyést, aki
egyre feekendezte rá a szenteltvizet, közbe nyá-
vógó hangon ismételve:

— Satanus Diabolus! Satanus Diabolus!
Távozs Sátán, menekülj pokolszülőtte e szentelt
viz elől!

— Hülyék! Bambák! Babonás parasztfi-
kók, átkozódott Cyano, megfigzettek még ezért! . . .
— Satanus Diabolus, kezde most már
Landriot apó is; Isten üzd ki belőle a Sántát!
Az emberrel majd elbánok én, tette hozzá, har-
ciasan hadonázva a espiórúddal.

E közben a többi paraszt kikutatta Cyano
nyeregáskait és az egyikben felfedezett egy
sárgult, sokat lapozott könyvet, Descartes Phys-
ikáját.

— Nézze csak bíró ur, kiáltott az egyik,

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Salgótarjáni Kőszénbánya Részvény Társulat. E társulat igazgatósága ma tartott ülésében azt a határozatot hozta, hogy a részvényeseknek legközelebb egybehívandó rendes közgyűlése elé a részvénytőkének 3.800.000 forinttal való emelését fogja indítványba hozni. E javaslat értelmében a kibocsátandó 38.000 részvényből 38.000 darab 100 forint névértékűt a régi részvényeseknek fog felajánlatni és a fennmaradó 6000 darab tekintetében az igazgatóság felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől ezeket belátása szerint a legalkalmasabb időben értékesíthetni. Az igazgatósági indítvány értelmében minden egyes régi részvénynek 1—1 új részvény fog 100—400 forintért jutni. A részvénytőkének így módon való emelése és a részvényeknek így után előidézett nagyobb mobilitása a társulati részvényesek által ismételtlen kifejezett óhajának felel meg.

A bécsi vas-ankét. Az osztrák kereskedelmi miniszteriumban *Dipauli* báró kereskedelmiügyi miniszter elnöklésével ma nyílt meg Bécsben a vas-ankét. *Dipauli* báró üdvözölte a megjelenteket és hangsúlyozta a vas fontosságát a népek kulturális és gazdasági életében. A miniszter rámutat a kormány elhatározására fölött gyakorolt kritikákra, amely a kormány magatartásáról úgy nyilatkozott, mintha az brutális beavatkozás és hadüzenet lenne a viruló vasipar ellen és védelmébe veszi a kormány eljárását, amely egy kis jóakarattal célhoz vezetne és alandó megnyugvást hozna létre a jövőben. A kormány teljes szabadsággal fogja meghozni határozatait, amelyekre azonban nagy és irányadó befolyással lesznek az ankét tárgyalásai. A miniszter végül azt a reményét fejezi ki, hogy a tárgyalások megegyezésre fognak vezetni. Több szakértő felszólalása után, akik alaposan fejtegettek a vasiparra vonatkozó kérdéseket, különösen pedig a kártell ügyet, a tárgyalást megszakították s folytatását holnapra tűzték ki.

Az orosz váltók Bécsben. A bécsi tőzsdekamara közlése szerint, hogy a Pétervárra és az orosz piacokra szóló váltók leszámítolási kamatlába e hó 23-ától kezdve 6%.

Fizetéképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéképtelenségeket jelenti: *Babics Janko I. Valjevo, Jankovics Milenko Pozsega, Goldenberg A. D. Galac, Eberhart Adalbert kereskedő Laidach, Weiss Aron kereskedő Gyöngyös, Nátrády Hugó kereskedő Vajda-Hunyad, Putzenbacher József kereskedő Döblich, Qual Markus kereskedő Bécs, Reisz Benedek kereskedő Bécs, Herzog Gusztáv szabókerék-kereskedő Toplitz (Csehország).*

Szeszárak. A kontingens nyerseszsz árak Budapesten 17,25 forint pénzben, 17,50 forint áruban. — Bécsben az irányzat emelkedő. A nyerseszsz ára 18,20 forint pénzben, 18,40 forint áruban; februárra vév választásában 18,70 forint pénzben, 18,80 forint áruban.

nézze csak ezeket a rajzokat, és borzadvá mutogatta a könyvben lévő csillagászati ábrákat.

Cadignan apó szentelt vízzel hűsítette a saját korbácsnyomokat, titokban azon gondolkozva, vajon lehetséges lesz-e a királynak azt is fülébe juttatni, hogy megsebesült kötelessége teljesítése közben.

— Nagyon terhelő lehet a fogolyra nézve — szölt fontos arccal a bírő. A vizsgálatnál nagy szerepet fog játszani ez a könyveske! De most hozzátok barátaim a lovagot is, lovát is, előlre!

— És megindult a menet, elől egy ember kantáron vezetve Cyrano lovát, utána két paraszt vállán hordozva a megkötözött Cyranót.

Igy ériek be a faluba!

Mikor végre feloldották Cyrano köteleit, egy rozoga, pislogó lámpás fény mellett megtekintette tömlőcét. Hamar átlátta, hogy ebben a lyukban lehetetlen dolgot egy hétig is megenni. Piszkos volt, sáros, nedves és a patkányok egész hadserege táborozott benne.

A börtönőr, Cabriol, aki rendes körülmények között épész volt és csak minden emberöltőben egyszer szerepelt, mint börtönőr, csak ilyen nagy időközökben lévén a colignaci tömlőcnek lakója, dacára ezen gyakorlatlanságnak igen élelmes börtönőrnek bizonyult.

Mindenekelőtt nekiment ugyanis Cyrano zsebeinek és kiforgatta őket az utolsóig.

Cyrano azonban már jóelőre becsusztatta pénztárcáját a csizmaszárába.

— Mit csinál? — szölt látszólag felháborodva a kutatóhoz.

— Megnézem, nincs-e fegyver önnél. — válaszolt Cabriol.

— És ezt a mellényszebembem nézi?

— Oda is rejthetett volna egy kisebb fajta tört. — felelte a cipész-börtönőr. Majd mikor átlátta, hogy minden kutatás eredménytelen, dühösen igyekezett kifelé a börtönből.

(Folytatása következik.)

Budapesti takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott községekből 195 szekér réti széna, 26 szekér muhar, 35 szekér zsupszalma, 13 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 5 szekér tengeriszár, 14 szekér egyéb takarmány, (lucerna, zabos búkköny és sarju stb.) 4000 zsák zsezska. A forgalom élénk. — Árak q-ként a következők: réti széna 190—220, muhar 190—330, zsupszalma 140—160, alomszalma 110—120, takarmányszalma —, 100 kévo tengeri szár 900—1000, egyéb takarmány —, zabos búkköny 260—300, lóhere —, lucerna 260—280, köles —, sarju —, szalmaszecska 170—190. *Összes kocsiár 292. Összes súly 233.600 kilogramm.*

Hidegvásár. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése.) A Garay-téri élelmi piacon: Felhozott Budapestről 21 árus 48 darab sertést, 3 árus 12 drb sültöt, 8000 kilogramm friss húst, 2000 kg. füstölt húst, 4000 kg. szalonnát, 1500 kg. hájat. Videkről összesen 32 árus 254 darab sertést, és 180 kg. húst. Forgalom élénk. Arak a következők: Friss sertésus 1 kg. 54—64, 1 q. 4300—4500. Süldőhus 1 kg. 60—68, 1 q. 5000—5600. Füstölt sertésus 1 kg. 60—68, 1 q. 5200—5600. Szalonna zsrinak 1 kg. 50—56, 1 q. 4800—5200. Füstölt szalonna 1 kg. 64—72, 1 q. 5600—6000. Haj 1 kg. 56—60, 1 q. 5000—5600. Disznózsír 1 kg. 64—66, 1 q. —. Kocsonyahús 1 kg. 30—40, 1 q. 2400—2800. Füstölt sonka 1 kg. 72—76, 1 q. —. krig.

Az Orszy-uti élelmi piacon: Felhozott Bupapestről 67 árus 70 drb. sertést, — árus — drb. sültöt, 1700 kg. friss húst, 390 kg. füstölt húst, 1100 kg. szalonnát, 370 kg. hájat. Videkről 5 árus 88 drb. sertést, kilonkint 44—45 krajcárig. Fforgalom élénk. Arak a következők: Friss sertésus 1 kg. 48—64, 1 q. 4600—4700. Süldőhus 1 kg. —, 1 q. —. Füstölt sertésus 1 kg. 45—72, 1 q. —. Szalonna zsrinak 1 kg. 52—56, 1 q. 5000—5200. Füstölt szalonna 1 kg. 56—60, 1 q. —. Haj 1 kg. 56—60, 1 q. 5500. Disznózsír 1 kg. —60, 1 q. —. Kocsonyahús 1 kg. 28—40, 1 q. 2400—2800. Füstölt sonka 1 kg. 72—85, 1 q. — krig.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 293 darab, leölt borju 188 darab, növedékmarha 25 darab, bárány élő 80 darab, leölt bárány 60 darab.

Arak. Belföldi élő borju 35—40 krajcárig, elsőrendű 41—44 krajcárig, leölt 40—46 krajcárig, növedékmarha 18—21 krajcárig kilonkint, elsőrendű 22—24 krajcár. — Bárány: élő 5 forinttól 6½ forintig, leölt 4¼—7 forintig paronként. Az irányzat ma lanyhább volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertéskonsumvásár arjegyzése 1899. január 23-án. Készlet 417 darab. Érkezett 989 darab. Összesen: 1406 darab. Eladott 1084 darab. Maradt 324 darab. — *Napi árak:* 120—120 kgr. sulyban 44—45 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 45—46 krajcárig, 320—380 kgr. sulyban 45—47 krig. Öreg nehéz paronkint 400—500 kilos 44—46¼ krajcárig. Malacok 40—43 krajcárig kilonkint. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárosmarkon ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9074 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3908 darab fiatal sertést, 5495 darab magyar hizott sertést, összesen 8803 darabot. Szilárd irányzat.

Jegyzék: kgknt élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 41—44 — kr, kivételesen —45 krajcáron, középminőségű sertés 41—42 — krajcár, könnyű sertés 38—40 krajcár, fiatal sertés 35—44 krajcáron.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 24.

A buza üzlet a mai megnyitáson szépen indult meg. A vételkedvő élénk és az irányzat szilárd volt. Forgalomba került 42.000 métermáza, amelyért 5—10 krajcárrel magasabb árakat fizettek. Rozsban és zabban az irányzat szilárd volt. Tengeri és árpa változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 80 k. 10 frt 62½ kr. 1000 mm. 80 k. 10 frt 62½ kr. 500 mm. 79 k. 10 frt 62½ kr. 200 mm. 79-5 k. 10 frt 62½ kr. 200 mm. 80 k. 10 frt 60 kr. 100 mm. 78-5 k. 10 frt 50 kr. 500 mm. 77 k. 10 frt 40 kr. 100 mm. 78-5 k. 10 frt 45 kr. 100 mm. 79 k. 10 frt 45 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 79-5 k. 10 frt 55 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 45 kr.

Fehérmegyei: 600 mm. 77-5 k. 10 frt 35 kr.

Bácskai: 300 mm. 75-5 k. 10 frt 25 kr. 200 mm. 75-5 k. 10 frt 30 kr.

Felső-tiszavideki: 100 mm. 78 k. 10 frt 35 kr. 150 mm. 80 k. 10 frt 55 kr.

Felvidéki: 100 mm. 75-8 k. 10 frt 15 kr. 100 mm. 76 k. 10 frt 15 kr. 100 mm. 75-5 k. 9 frt 75 kr.

Bánáti: 2400 mm. 74-8 k. 10 frt 07½ kr.

Zentai: 4100 mm. 74-3 k. 10 frt 30 kr.

Raktáriár: 2900 mm. 75-5 k. 10 frt 07½ kr. 3600 mm. 78-7 k. 9 frt 85 kr.

Szerbiai: 2000 mm. 77 k. 8 frt 65 kr. **Oláh:** 4000 mm. 73 k. 8 frt 30 kr. 1500 mm. 77 k. 8 frt 25 kr.

Mind 8 hónapra.

Zab: 100 mm. 6 frt 10 kr. 100 mm. 6 frt, 100 mm. 5 frt 90 kr. 200 mm. 5 frt 87½ kr.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (uj)	75 k.	8.75—9.00	75 k.	9.95—10.65	77 k.	10.10—10.15
bánási	75 k.	10.25—10.35	75 k.	10.35—10.40	80 k.	10.45—10.50
tiszavideki	75 k.	9.95—10.10	75 k.	10.15—10.25	77 k.	10.25—10.30
pestvidéki	75 k.	10.30—10.40	75 k.	10.40—10.50	80 k.	10.50—10.55
fehérmegyei	75 k.	9.95—10.10	75 k.	10.15—10.25	77 k.	10.30—10.35
bácskai	75 k.	10.40—10.45	75 k.	10.55—10.60	80 k.	10.60—10.65
román	75 k.	10.20—10.25	75 k.	10.25—10.30	77 k.	10.35—10.40
szorb	75 k.	10.40—10.45	75 k.	10.45—10.50	80 k.	10.50—10.55
bolgár	75 k.	10.40—10.45	75 k.	10.45—10.50	80 k.	10.50—10.55
Rozs (uj) l. r.	70—72 k.	8.05—8.10	fl. r.	—	k.	7.95—8.00
Árpa (uj) lak.	60—62 k.	6.10—6.40	élelmi	—	—	6.70—7.50
Zab (uj) borsó.	64—66 k.	7.70—8.50	való	—	—	82—84 k.
Tengeri (uj) káposzta	39—41 k.	5.75—6.00	(6)	—	—	6.50—6.55
Repece (uj) káposzta	—	—	másn.	—	—	4.25—4.50
Köles (uj) (6)	—	—	(uj) bánási	—	—	—

Határidőüzenet. Az irányzat szilárd volt és az árak emelkedő irányzatot követtek.

Forgalomba került:

Buza októberre	8.58—8.62—8.59
Buza márc-ra	9.67—9.68—9.65
Buza áprilisra	9.58—9.62—9.59
Rozs márciusra	8.—8.04—
Tengeri májusra 99.	4.89—4.90—4.87
Zab márciusra	5.93—
Káposztarepe	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra 99	9.68	pénz	9.69	áru
Buza áprilisra	9.49	9.50	—	—
Buza októberre	8.58	8.60	—	—
Rozs márciusra	8.02	8.04	—	—
Rozs októberre	0.—	0.—	—	—
Tengeri októberre	0.—	0.—	—	—
Tengeri májusra 99	4.87	4.89	—	—
Zab márciusra	5.92	5.94	—	—
Zab októberre	0.—	0.—	—	—
Repece augusztusra	11.90	12.—	—	—

Este 1/5 óraker zárul:

Buza márciusra 99	9.65—9.66
Buza áprilisra	9.47—9.48
Buza októberre	8.58—8.59
Rozs októberre	0.—0.—
Rozs márciusra 99	8.—8.02
Tengeri októberre	0.—0.—
Tengeri májusra 99	4.88—4.89
Zab októberre	0.—0.—
Zab márciusra 99	5.89—5.90
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde magasabb külföldre és bécsi jelentésekre szilárd irányzatban kezdődött, később azonban realizációkódv lépven tulsulyba, gyengébb lett.

A déli tőzsde magasabb Berlinre ismét megzilárdult.

A helyi értékek piacán rimamurányi részvények 3 forinttal olcsóbbak voltak, míg kereskedelmi bankrészvények és salgótarjáni közszénrészvények emelkedő árak mellett keresve voltak.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.10—392.50. Osztrák hitelrészvény 359.70—360.30. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.60—364.60. Jelzálogbank 248.75—249.25. Közúti vasut részvénytársaság 391.50—392.75. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 648.—652.—. Általános kőszénbánya részvénytársaság 120.50—121.— forinton.

A déli tőzsde tartott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 392.30—393.90. Osztrák hitelrészvény 359.90—360.30. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.60—364.20. Ipar- és kereskedelmi bank 105.—. Leszámitoló bank 263.—. 263.25. Jelzálogbank részvénytársaság 248.50—249.75. Deli vasut 66.75—68.—. Közúti vasut részvény 391.25—393.— forinton.

Az utótözsde. Az irányzat csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 360.—360.20. Magyar hitelrészvény 393.—393.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.50—363.75. Deli vasut 66.25—65.50. Rimamurányi vasmű 311.75—313.— forinton.

Déli tőzsde zárult: Osztrák hitelrészvény 360.— forinton.

Díjbitosztások: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2.50; nyoc napra 5.—5.50; utolsó januárra 9.—10.— forinton.

Leszámitoló árúfogalom:

Magyar általános hitelbank	391.—
Osztrák hitelintézet	300.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1468.—
Budapesti takp. és zálogk. r. t.	234.—
Egy. Budap. f. v. takarékpénztár	1205.—
Molnárök és sütők g. z. m. a.	235.—
Kőszénbánya és téglyár. r. t.	350.—
Salgótarjáni kőszénbánya r. társaság	646.—
Ujlaki téglyár r. t.	240.—
Danubius-Schoen. hajógy.	90.—
Schlick-féle vasöntőde részv.-társ.	321.—
Alt. waggonkölcsönző r. t.	602.—
Magyar cukoripar A-sor.	128.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor.	153.—
Magyar villamosági r. t.	146.—
Adria m. kir. tengerhajózási r. t.	248.—
Budapesti városi villamos vasut	226.—

BUTOR részletfizetésre!
 Allami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-
 főbírák, valamint más hitelképes egyének kedvező
 fizetési feltételek mellett kapnak szállár
 gyártmányu asztalos- és kárpitozott
 butorokat.
Dósa Kálmán Bpest, Krzsébet-tér 18. sz.
 Sas-utca sarok, I. em.
 A legyzéket 25 kr. levéltjegy bekioldése ellen bér-
 mentve küld fentt cég B. osztálya. 5107

Elgyengült férfierő
 (impotentia)
 bármily öreg korban is csakis az orvosi
 világ által legujjabban olyannyira felkarolt és
 hatásában páratlan sikerű
Electro Massage
 vagy
Psychrophor
 által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és
 állandó sikerrel

Dr. KAJDACSY
 v. cs. és kir. ezredorvos
 Elektroterapeutai rendelő intézetében.
 Budapest, V., Váci-körut 4. sz. I. em.
 Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7—8 óráig.
GARANCIÁ: 25 évi részben katona-, részben
 magánorvosi praxis. Külön váró- és
 gyógytermék.
 Levelekre azonnal diskréten válaszoltatik.

Gyengeségi állapotok
 (impotentia) ellen páratlan sikerű
 gyógyhatásai folytán legmelegebben
 ajánljuk
Dr. MITZGER TIVADAR
 HIRNEVES
 HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
 RENDELŐ-INTÉZETÉT
 BUDAPEST,
 VI. Teréz-körut 44. I. em.
 Tapasztalt gyors és biztos eredmé-
 nyek folytán honorárium teljes gyó-
 gyulás után fizethető.
 Rendelés délelőtt 8—11-ig, délután 2—8-ig.

HOFF JÁNOS
MALATA CUKORKÁI
 köhögésnél, rekedtségnél, elnyálfásodásnál, különösen
 pedig tüdőkatarrusnál fölülmulatlannak a valódi
 malata-kivonat cukorkák; emésztési zavar előidézésé-
 nélkül használhatók bármely mennyiségben.
 Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.
 Kapható az összes gyógyszerüzletben, drogus, csomag- és fűszerkeres-
 kedésüzletben. Magyarországi kizárólagos foraktár:
TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerüzlet, Király-utca 12.

Magyar
Könyvtár.
Éjen és
jégenát.
 Irta:
Nansen Fridtjof.
 Rövidítve fordította:
dr. Brózik Károly.
 I. rész.
 A „Fram” útja.
 77. füzet.
 II. rész.
 A szánu t.
 76. füzet.
 Egy-egy füzet ára
 15 kr.
 Megrendelhetők: a
Budapesti Napló
 kiadóhivatalában,
 Budapest, József-körut 18.
 szám.

Ujságíró
Sorsjegyek
4 hét
 alatt
4 huzás
 tartatik meg
 Az összes huzásokra érvényes sorsjegyek
 ára darabonkint
Egy korona.
 Huzás már holnap
 1899 január hó 26-án.
 Utolsó főhuzás 1899 február 21-én.
 1915 nyereemény
 200.000 korona ért.
 Főnyereemény
100.000
 korona ért.
 Három nyereemény a 20.000 korona.
 Sorsjegyek mindenütt kaphatók.
 Videki megrendeléseket legpontosabban
 eszközöl az
 Ujságírók Egyesületének sorsjáték
 kezelősége
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca I.

Aki ezeréves hazánk történetét szépen megírva, fölemelő tanulsággal akarja megszerezni, szerezze meg

SZALAY—BARÓTI
Magyar Nemzet Története

cimű 4-kötetes munkát.
 Ára: a magyar szent koronával ékesített vászondiszkötésben 30 frt.
 a Corvinák bekötését utánzó gyönyörű félbörkötésben 32 frt.
 Ez az első egységes magyar történet, mely az ujkori kutatások eredményeinek teljes felhasználásával ismerteti nemzetünk történetét. Gyönyörű szövegképeivel, műmellékleteivel és hasonmásaival Ó Felsége legmagasabb elismerését érdemelte ki, aki az ezredéves kiállításán így nyilatkozott róla: „Igazán szép munka.”
 E mű a teljes összeg megküldésével bérmentve, vagy havi részletekben is megszerezhető az alulirt kiadóhivatalnál, ahol kapható

Megrendelő-bárca.
 Alulírott megrendelem Szalay-Baróti: „A Magyar Nemzet Története” című művet, 4 kötetben, vászondiszkötésben 30 frt, félbörkötésben 32 frt értékben, vagy Gracza György: „Magyar Szabadságharc Története”-ét 5 kötetben, vászondiszkötésben 35 frt értékben. Az összeget minden egyes kötet átvételével alkalmával fizetem. Vagy kötelezem magamat az I. kötet átvételétől mindaddig minden elcséjén havonként frtot a Budapesti Napló kiadóhivatalában Budapesten befizetni, míg a teljes vételár törlesztre nincs.
 (A nem kívánt mód és nem kívánt mű törlendő.)
 A részletfizetés be nem tartása esetén a cégnek jogában áll az esedékes összeget postai megbízás útján, a portó-költség hozzászámítása mellett beszedni. A postai megbízás be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a számla teljes összege azonnal esedékessé válik. A teljes kiegyenlítésig a könyvek fentt cég tulajdonát képezik.
 Név és állás: _____ Lakhely és kelet: _____
 1 forintos részletre egy kötet szállítatik.
 2 „ „ két „ „ egyszerű.
 3 „ „ három „ „ „
 4 „ „ egy teljes mű „ „

GRACZA GYÖRGY
1848—49-iki
Magyar Szabadságharc Története
 is, 5 kötetben remek diszkötésben 35 frt. Ugyanott megszerezhető részletfizetésre is. — Mindkét munkáról kimerítő prospektusokkal megkeresésre bárkinek szolgál:
 a „Budapesti Napló” kiadóhivatala
Budapest,
József-körut 18. sz.

Minden az egyenlő belkötésen...
bontásból 2 kr. Cimmel ellátott...
bűncselekmények 30 kr. kint...
bányagdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad fel...
világosítást a kiadóhivatal: József-
körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza szükséges bérletet kell mellékelni. Tudakozóknak a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig kérülni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvételeinek a

BUDAPESTI NAPLÓ

részére a kiadóhivatalban József-körút 18. valamint a következő cékhelyzetekben:
Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leona, Lipót-körút, Nemcesek-félsziget Péter-tér.

Özv. Wéber Vilmosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-utca 2. Magyar Király-szálló.

Kürthy Kálmán, Harmad-utca 1.

Weitzner Jakab, Király-utca 1.

Reich Sándor, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Schneller Mór, Dob-utca és Károly-körút sarok.

Sopronyi V., dohány-nagy-terület, Kerepesi-utca 1.

Özv. Halhida Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálmán-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.

Csunyának.

Mindenképp megkaptam. - Vétlen alkalommal ritkán van. Most jó volna magának. Nincs senkim. 3619 Csökölom.

Szellemiszórakozás

levele van. "Pénztárnok".

Ott leszek

Charmant 2112

Jukker-

asszonyval óhajt megismerkedni gentleman uri ember. Ajánlatok "Gettemau" címen a kiadóba kéreknek.

Egy jó módú

fiatal földművelő nőszüli óhajt jó házba való leányul vagy fiatal özvegyul. Kinek 30-40 ezer frt hozomány van. Ajánlatokat "K. S." jelleg alatt kérek a kiadóhivatalba. 2104

Bájos asszony.

Kit a vasárnapi álaros bálón a lapra figyelmessé tettem, esdve kérem, hogy lenne kegyes tudatni, vajjon találkozás lehetősége? Sorait "Frakkos barna" címen a kiadóhivatalba fordíthatja.

Szép asszonyok!

Mely szép asszony hajlandó vasárnapi délutáni szórakozás céljából egy kellemes modoru fiatal emberrel megismerkedni. Ajánlatokat "Kellemes" címen a lap kiadóhivatala továbbít.

Előkelő szép

művelt leány, vagy fiatal asszony barátságát keresi szintén előkelő, művelt fiatal bankhivatalnok naponta pár óra szórakozásra, anyagi érdekek kizártával. Szíves megkeresések "Jenő" címen a kiadóhivatalba kéreknek. 2105

Akinek megvan a

"Kereskedelmi Vegyeszet" évi 2-3000 frt mellékjövödelme lehet szert.

Kitűnő fűszer-

üzlet, közel a fővároshoz, gyárak közelében 40000 frt évi forgalommal más vállalat miatt szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2089

Barátnőt szepet

keresek, kit havonta 50-60 frt segitségen részesítenék. Leveleket a kiadóhivatalba kérek "Bankár" címen.

Drága Anyuskám!

Tudatlak, hogy h. Istennek jól vagyok, mi az, hogy nem irsz? Mindnyájukat ok szerszer csöki hól M... ád

Mágnás asszony

férjétől elhanyagoltatva uton óhajt oly diszkrét emberrel megismerkedni, ki férje mulasztásait kárpótolná. Levelet "Kilenc águ korona" címen a kiadóhivatal küld rendeltetési helyére.

Honka!

Az "Elite" előtt tett ínnepélyes esküfözetem imé megtartom. Én megküldöm kicsinyke fizetemet, a mely mentés akar lenni a Kegyed igéretére. Hadd ám a levelet. Csoklaja kezesekéit "P."

Két jogász

egyik vörös, másik ósz hajzatú hasonló hajú két barátóni ismeretségre vágyik. Választ kérnek. "Vörös és ószhajnák" címen a laphoz.

Levelezni óhajt

egy uri hölgy intelligens szellemes úrral. Ha az illető garantált nyújt diszkretiórával, esetleges megismerkedés is lehetséges. Levelet "Unalomfizés" címen a kiadóhivatal juttatja el hozzám.

Ragyogó napom,

csillagom. A találkozás szívszorogóra várom. Ird, mikor láthatlak; írj többször. Ha veszed miha-rebb nem beszélhetünk, tönkre megyek, mert tovább már nem bírom. Irj, írj, írj. Sok, sok pusztit küld a te hű és nagyon szerelmes Mucsdó. 2622

Vámgőzmalom

két pár francia kövel jó vidéken azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3619

Mély hangu,

magyar és német felolvadó, ki iródi teendőkben is járta, azonnali belépésre kerestetik. 3620

Egy korrepetitor

felvétetik egy polgári iskolai tanuló részére. Cím a kiadóhivatalban. 3618

Gyorsírászatban,

magyarban és németben, úgy tanfolyamban, mint magánórákban kiképez és vizsgára előkészít okl. gyorsírásztár. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2090

Egy tisztességes

fiatal gyermektelen házaspár, jelenleg is házfelügyelő, egy nagyobb háza ajánlikozik házfelügyelőnek. A férj jó városi adóbitos. Borsóknak: magyarul, németül és tótul. Cím a kiadóhivatalban. 2103

Február hó

1-ére vagy 15-ére kérek egy szép tásas két alakos utcai szoba a IV. kerületben, egy vagy két őr ember részére, esetleg teljes ellátással, szives tudakozás a lap kiadóhivatalban tudható címen. 2092

Akinek megvan a

"Kereskedelmi Vegyeszet" évi 2-3000 frt mellékjövödelme lehet szert.

Kitűnő fűszer-

üzlet, közel a fővároshoz, gyárak közelében 40000 frt évi forgalommal más vállalat miatt szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2089

Barátnőt szepet

keresek, kit havonta 50-60 frt segitségen részesítenék. Leveleket a kiadóhivatalba kérek "Bankár" címen.

Ügyes gépvarró-

nők fehérvárráshoz állandó foglalkozást nyerne. 2096

Elegánsan

butorozott szoba két urnak is alkalmas, a Váci-körúton, esetleg teljes ellátással is február 1-ére jutányos árban kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2099

Egy csinos

butorozott szoba a Hunyady-téren február elsőjére egy új számúra olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2076

Főnyeremény-

nél többet ér a "Kereskedelmi Vegyeszet" című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

Fiatal leány

bármint iródi foglalkozást keres, ki a Yost-féle géppároshoz is ért. Cím a kiadóhivatalban. 2476

Egy correpetitor

kerestetik vidékre 3-ik realista tanuló mellé. Ajánlatok "szorgalom" jelleg alatt a kiadóhivatalba kéreknek. 2098

Két csinosan

butorozott szoba egy gyermektelen családnál a Lipót-körút és Andrásy-utca közelében azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2070

A magasabb

körközhöz tartozó szép, művelt hölgyvel óhajt megismerkedni egy csinos vidéki fiatal földművelő szórakozás céljából. Megkeresések "Toroador" címen a kiadóhivatalba kéreknek. 2104

J6 és szépírásu

fiatal ember bármint megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Egy csinos

szolid leány üzletbe vagy mászártsákba feltrónó-vagy pénztárosnőnek ajánlikozik. Címe a kiadóhivatalban. 2062

Szép írásu

hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, másoldásokat németül és magyarul szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5005

A

"Kereskedelmi Vegyeszet" a hanyatoló század Aranykönyve. (Tessék meggyőződni.)

Varrónó

egy forint napidíjjal varrást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2106

Correpetitornak

ajánlikozik egy bölcsész hallgató. Cím a kiadóhivatalban. 2094

Venni akarok

2-3 szoba butort, szőnyegot jó s rovarmentes állapotban. Néhány Kurzféle ágyra is van szükségem. Részletes ajánlatot az ár megjelölésével "Buter" jelleg alatt a laphoz kérek.

Három reált

végezve, gimnáziumi érettségét óhajtának szerzeni. Megkeresések "B" alatt a kiadóba kéreknek. 2061

Szepesség kárpát

fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis csökeken égetot, régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. bértmeve, utánvettél. Ganovszky Gusztáv fenyőborovicska-gőzfűtőfőrtársaság Szepes-Szombat (Szepesmegye.) 5728

Életbiztosítás

felesleges, ahol megvan a "Kereskedelmi Vegyeszet" című könyv. (Mert ott vagyon marad.)

VALÓ-

di francia különlegesség (gummi) és halhólyag. úgyszintén összes női övszerket F. Bergerand filis leghíresebb párisi gyárából legelőnyösebben beszerezhetők:

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletes kárpát-árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágtatott: a "Budapesti Napló"-ból.

A cs. kir. szab.

osztr. Phönix biztosító-társaság az élet és baleset ágazatban, nagy ismeretséggel bíró urakat alkalmas üzletszerző felügyelőkné, havi átlány és jutalék mellett. A szakmában járatosnak és oly alkalmazottak, kik szép mellékjövödelme akarnak szertenni, szintén jelentkeznének. Ajánlatok kéreknek rövid özetrajzokat is tartalmazó írásbeli ajánlatot 9-11 óra közt a Bécsi-utca 3. sz. személyesen átadni. 6357

J6 forgalmu

cukorka- és tejüzlet élénk helyenpotom áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2080

Egy bolt helyisége

a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Lakást keresek

május elsőjére VI. ker. Teréz-körút közelében három szobából állót. Ajánlatokat "B. J." jelleggel a lap kiadóhivatalába kérek. 2101

Ügyvédjelölt

kitűnő referenciákkal szerény feltételek mellett iródi munkát. Ajánlatok "Dr. Juris" alatt a kiadóhivatalba kéreknek. 2097

Ügyes szabónó

méréselt díjazásért ajánlikozik házakhoz és házon kívüli a legújabb divatu ruhák elkészítésére. Cím a kiadóhivatalban. 2087

Katonák

Thury Zoltán színműve

már ebben a hónapban könyvben is megjelenik.

♦♦ Ár 50 kr. ♦♦

Bérmentes ajánlott

küldéssel 65 kr. Megrendelhető: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18. szám.

5 KILOS POSTA ÜVEG RUM

Bresliat rum . . . 4.-
Cuba-rum . . . 4.50
Jamaika-rum, finom . . . 5.-
Jamaika-rum, igen fin. 6.50
Jamaika-rum, legfin. 7.25
Aznar-rum, angol . . . 10.-
Fejedelmi rum 3 kor. 15.-
Cognac 3 csillagos . . . 6.25
postaldoboz 2 nagy üveg finom Jamaika-rum és egy 1/2 kiló doboz eszter-ter, ten összesen 4 frt. Ugyanilyen jóda legeslegjobb minőségben frt 6.50. 1/2 kiló dessert-tesztképpel együtt minden liter 1 frt 10 cent. Vidékre mindenütt fagymentesen, ingyen csomagolva küld utánvétel mellett is

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszer- és csomagoló-üzlet Budapest, Kelettem-utca 13.

Nagy vagyont

szerezhet a "Kereskedelmi Vegyeszet" című mű hirdetésben. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakemberei állították össze, 3 frt bolti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel) 1 frt 20 krajczár lecsúszott áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozásu férfi vagy nő évente 2-3000 forint biztos jövödelme tehet szert, tőkebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával.

Mindenmely kereskedő és iparosok

üzletük jövödelmét megkészerozhetik, tisztviselő és tanító urak szabad óráikban könnyű és beosztott munká árán családok részére

VAGYONT

szerezhetnek a könyv tanításnyomon. Már csak néhány ezer példány van raktáron, ezért mindenkit szíves érdeklődésben eszünk, ha haladéktalanul megrendeli. Jelenkorában postautalványon.

"Kereskedelmi Vegyeszet"

könyvelés vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám. részre

Olcsó arany és ezüstteladás,

valamint a legszobos ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiorák 10 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszotok, 6 frt 50 kr-tól kezdve.

12 darab valói, ezüst evő-

eszköz 6 frt 25 kr., 6tköz-szervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.

Girandolok, gyertyatartók,

tálalók és a szakmába való cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat.

Grünberger A. Béla örökös

Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Menyasszonyok!

Vőlegények!

A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a német házassági akadémia alól való föltételek tisztázása a kihirdetés előtt körüljárások sok vesztéséggel, pénz- és idő-pazarlással járnak. Legelőnyösebb tehát egy a föltételek, mint a vidéki házasságkötésnek az

Orsz. Esketési

Ügyvivőség-hez BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 14. fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégzotik.

1 frt 20 krajczár

akkor kamatozik évente 3000 forintot, ha egy "Kereskedelmi Vegyeszet"-et rendel érte.

Szegényember

az, akinek nincs meg a "Kereskedelmi Vegyeszet" című könyv.

Könyvelő,

ki magyarul és németül levelez, ötven forint havi fizetéssel azonnal felvétetik. Mindkét nyelven írt ajánlatok "T. C. 7298" jelleggel Haasensteint és Vogler-hez (Jaulus és Tes) Dorottya-utca 9. címzendők.

Makulatura papir

eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy millió korona

Évenként 14 huzás. Ezen hirdetésre való hivatkozással és 2 frt 50 kr.-nak hoztam juttatása ellen, kiszegeltatam az alatt felsorolt sorsjegyek 36 havi szoló részleteit 2 havi nyugdíval 5 frt 50 kr-tól vagyis

2 forint 50 krt ingyen adok

és a részletveken felsorolt sorsjegyek már a legközelebbi húzások február hó 1-én is részvesztnek.

A sorsjegyek a következők:

1 3% osztr. földhitel-nyereményjegy, 1 olasz vöröskereszt-sorsjegy, 1 magyar vöröskereszt-sorsjegy, 1 bazilika-sorsjegy, 5 Józsv-sorsjegy.

Ifj. SCHÖN ÁRMEN bankháza

Budapest, Erzsébet-körút 48.

Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és húgy-

szervi betegségek szakorvosa.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon mindenmely: húgycsőfolyást, nők fehérfolyását, vizeleti betegségeket, valamint nemi tetehetiségeket és nyengeséget, tilkos betegségeket és következményeit, továbbá mindenmely bőrbetegségeket, pattogást, sömört, bőrfekélyeket és kitégget stb. ottáviteli anyagjegyét, májfoltot, seplept, szemölcsöt a mindenmely bőrtörzslást.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em. Rendel: délelött 10-12, délután 3-7-ig. Külön váróteremek hölgyek és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle

injekció és labdacok

a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgy-csőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóhatók nélkül. — Pontos használati utasítás minden megrendeléshez mellékeltek. Egy alag ára, friss bajoknál 1 frt 60 kr., idült régi bajoknál 2 frt 50 kr., postán küldve csomagolással 25 krral több, portó nélkül.

A valódi készítmények egyedüli megrendelői helye: Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergassa 33.

Raktár: Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12. Sziveskedjék ezen hirdetését kivágni és megőrizni.

Biztosítsa magának

"BIRMINGHAM"-fegyverkerékpár

egyedüli elárusítását. DÉNES és TÁRSA, Bpest, VI., Váci-körút 61.

az egész Európában elismert elsőrangú gyártmány, a

Megrendelhető: a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18. szám.